

הישיבה

מוקד הישיבה לרשותך: 18-20-1800

יו"ל ע"י ארגון "אחינו" הקבלן 45 ירושלים 02-5609025

הגליון לבן הישיבה

גליון מס' 80

והנה, הגיע זמן השיעור, מרן זצוק"ל מבקש להיכנס לחדר, אך הדלת נעולה... הבחורים שעמדו אף הם מבחוץ, קראו לבחור שבפנים: "תפתח את הדלת! ראש הישיבה עומד פה בחוץ!" אך הלה מסרב לפתוח וצועק לעברם: "אתם סתם משקרים, אתם רוצים שהבחור שרדף אחרי יתפוס אותי" ... עד שבסופו של דבר הוא השתכנע לפתוח את הדלת... ומה עשה מרן זצוק"ל?

הגאון ר' שלמה לוונשטיין שליט"א על הינוך ומידות של מרן הגראי"ל שטיינמן זצוק"ל

לסלק בחור מהישיבה! הוא עשה כך וכך וכך", והחל לפרט מסכת שלמה של עברות שעשה אותו בחור... אמר לו מרן זצוק"ל: "אתה צודק, אלו אכן עברות חמורות המצדיקות את סילוקו מהישיבה. רק תאמר לי בבקשה: איך קוראים לאימו של הבחור?" הלה היה המום מהשאלה. מה הקשר בין הנושא העומד על הפרק לבין שם אימו של הבחור? "אינני יודע את שמה", השיב. "אם אינך יודע את שמה", אמר לו מרן זצוק"ל, "הוי אומר שעדין לא

מרן הגראי"ל שטיינמן זצוק"ל היה מצעירותו ראש ישיבה קטנה, לנערים מגיל ארבע עשרה ועד גיל שבע עשרה. שזהו הגיל הקשה ביותר בחינוך ילדים. צריך לדעת ולהבין איך להיכנס לראש שלהם, כדי להצליח לחנך אותם בצורה הראויה והנכונה, ולראותם שתולים בבית ה'.

היה מקרה בו שני נערים רבו ביניהם, ואחד רדף אחר חברו. הנרדף ברח לתוך חדר השיעורים ונעל את הדלת מבפנים. והנה, הגיע זמן השיעור. מרן זצוק"ל מבקש להיכנס לחדר, אך הדלת נעולה...

הבחורים שעמדו אף הם מבחוץ, קראו לבחור שבפנים: "תפתח את הדלת! ראש הישיבה עומד פה בחוץ!" אך הלה מסרב לפתוח וצועק לעברם: "אתם סתם משקרים, ראש הישיבה עדין לא הגיע! אתם רוצים שהבחור שרדף אחרי יתפוס אותי"...

הויכוח התנהל במשך כמה דקות רצופות, עד שבסופו של דבר הוא השתכנע לפתוח את הדלת...

ומה עשה מרן זצוק"ל? כדי לא לראות מיהו הבחור הזה, הסתובב ונתן לבחורים להיכנס לפניו, ורק לאחר שכולם נכנסו - נכנס גם הוא...

"אם הבחור יראה שאני יודע את זהותו - הוא יתבייש ממני. יתרחק ממני. לא יהיה לו נעים ללמוד אצלי. אפשר 'לפספס' בן תורה בעטייה של משובת נערים אחת, וחבל..."

בפעם אחרת הגיע למעונו ראש ישיבה אחד ואמר לו: "אני מוכרח

המשך בעמוד הבא

התחלת להתפלל עליו! איך, אם כן, אתה חושב לסלקו מהשיבה?" בפעם אחרת, כך סיפר לי רבי ליפא ישראלזון, היתה בשיעור ג' קבוצה קטנה של כמה בחורים שבאמת היו מופרעים. יום ששי אחד הם הגדילו לעשות, ושרפו את הרדיאטור. נורא ואיום.

הנהלת הישיבה החליטה שיש לסלקם מהשיבה לאלתר, אך מרן ראש הישיבה צוק"ל לא נתן.

ורבי ליפא הוסיף ואמר לי: אני יודע מי היו הבחורים האלו, ואני מעיד בפניך שחלקם המכריע הם היום אברכים בני תורה לתפארת, ומקצתם אף מכהנים כמגידי שיעורים!

זאת ועוד: אני בעצמי נכנסתי לרבנית ושאלתי אותה, "איך ראש הישיבה העז לקחת על כתפיו אחריות כזאת, ולא לסלק בחורים כאלו מהשיבה?" והיא ענתה: "אתה יודע כמה תפילות, כמה דמעות, הוא הוריד בשבילם?..."

היכן עובדים יותר על המידות?

סיפר אחד מתלמידי החכמים בירושלים, שנכנס קמי רבינו, ובפיו התלבטות לאיזו ישיבה גדולה לשלוח את בנו, אחר שנודע כאחד העילויים בישיבתו. הוא החל להעלות צדדים בדרך הלימוד באופן זה או אחר, דיבר על ההספק, ועל מידת נסיונם של רבני הישיבה וכו'.

הפסיק אותו ראש הישיבה בשאלה: "היכן עובדים יותר על המידות, ביררת?"

משראה שמושך הוא בכתפיו כמי שאינו יודע בדבר, אמר לו שיברר את ענין עבודת המידות בישיבה, ובמקום שעובדים על כך טוב יותר - לשם ישלח את בנו, ויראה ממנו ברכה...

מה היית עושה במקום רבי אליה?

סיפר רבי אליעזר יודטובסקי שליט"א: אברך פלוני נקלע, ללא תכנון מיוחד, לבית כנסת בתל אביב. מתפללי בית הכנסת היו יהודים קשישים, ולהערכתו נע גילם הממוצע בין שמונים לתשעים ותשע.

רגעים ספורים לאחר היכנסו לשם, שומע האברך את גבאי בית הכנסת מכריז, שהיום לא התקיים השיעור הקבוע, משום שהרב לא הגיע.

מי יודע אם לא לשם כך זימן אותי הקב"ה למקום הזה בדיוק עכשיו? מן הסתם מדובר בשיעור בשיעור משניות שאיני צריך להתכונן יותר מדי לקראתו, הרהר האברך, ובלי לחשוב יותר מדי פסע פסיעה אחת קדימה וקרא לעבר הגבאי: "אני אגיד את השיעור היום!"

הגבאי סקר אותו במבטו והכריע: "יהי כן".
נותרה לאברך רק דקה אחת לתחילת השיעור. הוא ניצל אותה לברר אצל הציבור באיזו מסכת הם אווזים.

"אהלות", השיב אחד הזקנים, וליבו של האברך נפל. אהלות? הוא לא יודע מימינו ומשמאלו במסכת הזאת. כשהציע את עצמו סבר שהשיעור הוא רק לקרוא כמה משניות בסדר מועד, ולהסביר אותן. דבר שאינו דורש ממנו הכנה מוקדמת.

הקשיש שישב לידי הבחין במבוכתו, וקרא לעברו: "אל תדאג, אני אווז לך".

האברך העיף בו מבט. בעל בית. מה כבר יוכל לעזור לו? אלא שיש הפתעות בחיים. הקשיש התברר ככלי מלא וגדוש, בעל

ידיעות עצומות. האברך רק חזר בקול רם על הדברים שאמר, ובאופן הזה התנהל השיעור כולו.

פלאי פלאים! - השתאה האברך - לעולם אי אפשר לדעת מה מסתתרת מאחורי בעל בית זקן.

כשהסתיים השיעור המאולתר ניגש אליו ושאל בפליאה: "איך מגיע יהודי תל אביבי לבקיאות כזאת באהלות?"

"זה כלום, ממש שטויות" - הניף הזקן את ידו - אבל יש לי ילדים מיוחדים. בן אחד דיין בירושלים, בן שני בסלבודקא... וכך הלאה ומנה לפניו את שמונת ילדיו, ששבעה מהם הם בני תורה ותלמידי חכמים.

"כעת עוד יותר קשה לי" - המשיך האברך - "איך זכית לכל זה?"
"הכל בזכות רבי אליה לופיאן!" - אמר היהודי.

"לא יתכן שלמדת בכפר חסידים" - הספיק האברך לערוך חשבון מהיר של השנים - "איך הגעת לרבי אליה?"

השיב הקשיש: "גרתי בלונדון, בגולדס גרין, ולמדתי בתיכון המקומי. החברים שלי המשיכו לאוניברסיטה, וכמעט כולם נשאו לגויות. ידעתי שזה המסלול הצפוי גם לי, אם אלך לשם, וידעתי שאיני רוצה להתחתן עם גויה. חשבת: מי יערוב לי שלא אכשל? לאחר הרבה מחשבות, התחבטויות ודיונים החלטתי ללכת ללמוד בישיבה.

שמעתי שבלונדון יש ישיבה טובה, "עץ חיים", ראש הישיבה שם היה רבי אליה. החלטתי ללכת אליו, על אף שלא ידעתי דבר וחצי דבר מדברים שבחור דתי אמור לדעת אותם.

רגע לפני שנכנסתי למבחן אצל ראש הישיבה, צדה את עיני גמרא גדולה שהיתה מונחת שם. הספקתי לקרוא את שמה - מסכת ביצה, ומיד נקראתי פנימה.

רבי אליה פנה אלי בחמימות: "איזו מסכת למדת לאחרונה?". שמחתי שיש לי מה לענות, והשבתי בבטחון: "מסכת ביצה".

"טוב מאד" - אמר רבי אליה - "אשאל אותך שאלה עליה, מה הדין אם תרנגולת הטילה ביצה בשבת, ויש אחרי זה יום טוב, מה היית עושה עם הביצה הזאת?"

כמוכן לא ידעתי. רבי אליה חשב, שכנראה אני חושש לענות, משום שאני סבור שזו שאלה עמוקה.

הוא ניסה להרגיע אותי: "זו לא קושיה גדולה. זו משנה מפורשת. מה אתה אומר, מה היית עושה עם ביצה כזאת?"

הייתי מוכרח לענות משהו, והגבתי: "מה היית עושה? הייתי מכין ממנה חביתה". רבי אליה חייך אלי ואמר: "התקבלת לישיבה!" הוא הסביר: "ישיבה היא לא בית ספר תיכון, כאן חשוב לי לבדוק שיש לך שכל ישר. את כל שאר הידיעות תוכל להשלים כבר".

מההחלטה הזו של רבי אליה יצא יהודי תל אביבי בן תשעים וחמש, יודע אהלות ואב לשבט שלם של תלמידי חכמים. כל נכדיו וניניו יושבים ולומדים יומם ולילה, כולם הקימו משפחות של תורה. אלפי שעות של לימוד - בזכות החלטה וענותנותו המופלגת של רבי אליה, שלא דחה את אותו בחור תם, בור ועם הארץ מעל פניו!

כשסיפרו מעשה זה לרבינו - התפעל ביותר, עד שבמשך שבועות רבים חזר וסיפר אותו לכל ראש ישיבה שבא אליו, כשהוא מברר: "מה אתה היית עושה? היית מקבל בחור כזה או לא?!"

(מתוך 'ומתוק האור - פניני הגרא"ל')

כשר' הלל היה מספר את הסיפור הזה הוא היה מתלהב מאוד ואומר לנו תראו מה זה החפץ חיים, הוא ידע שהוא בעל הבית לומר לא רק איפה הוא ישב בגן עדן, אלא גם מי יהיו השכנים שלו...

שיחה מיוחדת מהגה"צ רבי חזקיהו מיישקובסקי שליט"א, על מרנא החפץ חיים זיע"א -

יעקב א. לוסטיגמן

גדול. הרי יש לפעמים יש כזה לשון הרע עסיסי, כזה סיפור מרתק.
משהו ש'אי אפשר לפספס', פה כבר יש ניסיון גדול...

יש הנאה מדיבור לשון הרע או לא?

בעניין זה של ההנאה בדיבור ושמיעת לשון הרע, מביא החפץ חיים את מה שאמרו חז"ל שכל החיות התקבצו אצל הנחש ואמרות לו ארי דורס ואוכל וכו', אבל אתה מה הנאה יש לך? אתה הרי רק מכיש ולא נהנה מהאוכל, וממילא אין לך שום הנאה.

את מאמר חז"ל הזה לוקח החפץ חיים להלכה. בהקדמת ספרו, הוא מביא שמי שמדבר לשון הרע עובר על לאו של 'לא תחללו את שם קדשי', כי הוא עובר עבירה ואין לו ממנה שום הנאה, ואם כן למה הוא עובר, להכעיס חלילה? הרי זה חילול השם.

וידוע שאמרו הגדולים שמזה אפשר ללמוד שהחפץ חיים מימיו לא דיבר לשון הרע, כי אם הוא היה מדבר הוא היה יודע שיש בזה הנאה, ובוודאי שזה לא להכעיס חלילה.

אז מה הפשט באמת? אם יש הנאה בדיבור לשון הרע, למה אומרים חז"ל שאין הנאה?

מתרצים את השאלה הזאת לפי השיטה מקובצת בתחילת בבא קמא, בעניין של החלוקה בין האבות נזיקין. הקרן כוונתו להזיק והשן יש הנאה להזיקו. ומה קורה כשגם כוונתו להזיק וגם יש הנאה להזיקו? האם נחשיב את זה כ'שן' או כ'קרן'?

וכדוגמה לדבריו מביא השיטה מקובצת את הנחש שנושך, כוונתו להזיק, ויש לו הנאה מאותה הנשיכה.

"שמעתי ממורי הגאון רבי הלל זקס זצ"ל, נכדו של מרנא החפץ חיים זיע"א, שהחפץ חיים כתב חיבור על קדשים, ובשולי הגיליונות הוסיף הערות קצרות ב'לומדעס', ואמר שהוא עשה זאת כדי שידעו שהוא היה גם "קצת למדן" כלשונו, וכך לא יזלזלו חלילה בספריו האחרים: 'חפץ חיים', 'שמירת הלשון', 'משנה ברורה' ועוד.

וידוע המעשה שהיה עם הדיבוק שהוציאו מילדה שהובאה לראדין, והרבנים, תלמידי החפץ חיים שלמדו בכלל 'קדשים' נשלחו על ידי מורם ורבים כדי להורות לדיבוק שיצא. לפני שיצא הדיבוק הם שאלו את הרוח אם היא יודעת מי הוא החפץ חיים, והשיבה שבשמים מחשיבים אותו כמו 'תנא קטן'. עם כל הגדולה העצומה של החפץ חיים שהיה מנהיג ואדם קדוש מאוד, בשמים החשיבו אותו דווקא על ידיעותיו בתורה, על לימוד התורה שלו, כמו 'תנא'.

כמו כן מספרים שהחפץ חיים חיבב מאוד את הסיפור של אמא שלו, והיה אומר על הסיפור הזה "כמה דמעות שפכה אמא בין דפיו כדי שיהיה לה בן יהודי כשר".

וכששאלו את אמו במה זכתה שיהיה לה כזה בן שמאיר את העולם כולו בתורתו ובקדושתו, תשובתה היתה שהיא אינה יודעת לומר בזכות מה זכתה לכך, אבל היא יודעת שהקב"ה אינו עושה טעויות, ואם העניק לה כזה בן, כנראה שהיתה לו סיבה טובה לכך...

הגר"ה זקס היה מספר לנו שהיה לו ויכוח עם אמו, בתו של מרנא החפץ חיים. האמא היתה אומרת שאין לה שום ניסיון לשמוע לשון הרע. לא היה לה שום רצון או פיתוי לשמוע לשון הרע, וכמו כן שגם לא לדבר לשון הרע. למה להכניס לכלוך בנפש נקיה?

אבל, אם מישהו כבר סיפר לה לשון הרע כנגד רצונה, אמרה בתו של החפץ חיים, אז כבר יש לה ניסיון. כי היא שמעה אדם שלכאורה הוא אדם נאמן, יהודי ירא שמים, שמספר לה משהו על מישהו אחר. למה שהוא ישקר? איך אני יכולה להחליט שדבריו אינם אמת? כאן יש לה ניסיון.

אמר לה ר' הלל זקס, שהאמת היא הפוכה. הרי אי אפשר להאמין היום לאף אחד. החפץ חיים אמר פעם "הרוב שקרנים, וכולם מגזימים". ממילא אין שום בעיה שלא לקבל לשון הרע, כי גם אדם שנראה ירא שמים וכו', גם הוא יכול להיכשל בשקר או בהגזמה. סביר להניח שהוא חיסר פרט כזה או אחר שמשנה את התמונה כולה. "לי אין שום ניסיון שלא לקבל לשון הרע", אמר ר' הלל. אבל להימנע משמיעת לשון הרע? זה כבר סיפור אחר. זה כבר ניסיון

הכי טוב וכו'.

אנחנו צריכים להרגיש שכל יהודי יקר לנו כמו אח שלנו. כל יהודי הוא אח שלך. איך אתה יכול ללכלך עליו בדיבור לשון הרע? איך? אבל מה? לפעמים אין ברירה. חייבים לשמוע משהו בגנותו של האחר, כי זה לתועלת גדולה. כשחייבים אז חייבים, בשביל זה יש חפץ חיים שמלמד אותנו מתי אין ברירה וכן חייבים לדבר לשון הרע. אמר להם רבי מאיר חדש, קודם תגיעו למשהו מההרגשה הזאת של קושי לדבר על האחר דברים רעים כי הוא כמו אח בשבילכם, ואחר כך תתחילו לחפש את ההיתרים שמביא החפץ חיים במקום שיש צורך גדול וזה לתועלת וכו'.

כמעט היה שכנו של הח"ח בגן עדן

מעשה היה עם מרנא החפץ חיים, וגם אותו שמעתי מפיו של הגר"ה זקס, וכך היה המעשה. באחת השנים בא בחור מהישיבה בראדין לפני מרנא החפץ חיים בעצם יום הפורים, וכטוב לבו ביין ביקש מהחפץ חיים שיבטיח לו שהוא יהיה עמו במחיצתו בגן עדן.

החפץ חיים לא התייחס לדברי הבחור וניסה להתעלם מהבקשה החרגה. אבל הבחור לא הרפה ומאחר שהיה שיכור הוא המשיך והמשיך לדרוש את אותה הדרשה: "איני זו מכאן עד שתברכוני שאזכה להיות עמכם בעולם הבא במחיצה אחת."

לאחר שביקש שוב ושוב, אמר לו החפץ חיים שהוא מקבל את דבריו ומוכן להבטיח לו דבר אחד שיישמר בו מכל משמר, ובזכות זה הוא יזכה להיות עמו בעולם הבא. הבחור הטה את אוזנו לשמוע, והחפץ חיים אמר לו, אם תבטיח לי שלא תדבר לשון הרע, אני אבטיח לך שתיכנס עמי במחיצתי בגן עדן.

הבחור חשב מעט והשיב שהוא מוכן לקבל על עצמו שלא לדבר לשון הרע, אבל הוא לא יכול להתחייב שהוא יעמוד בזה באופן מלא. אולי אולי מתישהו הוא יכשל בלשון הרע. הרי זה ניסיון כל כך גדול, איך הוא יכול להתחייב על זה?

החפץ חיים ניסה שוב ושוב, והבחור מסרב להתחייב עד שהחפץ חיים הורה לנוכחים שיוציאו את הבחור הזה מהחדר. כשהגיע סיפור המעשה לאוזניו של ראש הישיבה הגאון רבי משה לדינסקי, הוא אמר שהבחור הזה כבר היה בשערי גן עדן, במחיצתו של החפץ חיים, ולא היה לו שכל כדי להיכנס פנימה...

כשר' הלל היה מספר את הסיפור הזה הוא היה מתלהב מאוד ואומר לנו, תראו מה זה החפץ חיים, הוא ידע שהוא בעל הבית לומר לא רק איפה הוא ישב בגן עדן, אלא גם מי יהיו השכנים שלו...

עם ישראל ידע לאורך הדורות לדבר טוב האחד על השני, לדון את הזולת לכף זכות, ובאמת זכו לגדל דורות ישרים ומבורכים של יהודים יראים ושלמים. לצערנו הנושא הזה נפרץ,

בואו נקבל את העצה של החפץ חיים, נתחיל לשמור על הלשון, נשתדל לראות את הטוב בכל אחד, נשתדל להיות שמחים ומאושרים, ובעז"ה, נזכה לבנים צדיקים ותלמידי חכמים.

(מתוך ראיון לילקראת שבת)

אלא מביא השיט"מ בשם הרשב"א, שיש שני סוגים של הנאה. יש אדם שאוכל מאכלי טריפה רח"ל. הוא אוכל ונהנה מהאוכל. עכשיו הוא כבר לא רעב. להנאה זאת אפשר להשוות את הארי והזאב שטורפים ואוכלים ויש להם הנאה מזה.

לעומת זאת, ההנאה של הנחש היא הנאה אחרת. הוא עדיין רעב, הוא לא שבע מאותה נשיכה, אבל הוא נהנה לראות את האדם שהוכש על ידו כשהוא מתבוסס בדמו. זה ההנאה שלו. זה סוג אחר של הנאה, ועל זה מדברות החיות שבאות בטענה לנחש, מה הנאה יש לך? הנאה לראות את האחר מתבוסס בדמו? אם זו ההנאה שלך, סימן שאתה יצור מושחת!

ובהשוואה לבני אדם: מי שגונב כסף עובר על איסור חמור, אבל הוא נהנה הנאה לעצמו, יש לו עכשיו יותר כסף ממה שהיה לו קודם לכן. לעומת זאת מי שמדבר לשון הרע, ממה הוא שואב את ההנאה? מלגרום נזק וצער לאחר? מלהכפיש את הזולת? זאת הנאה של אדם מושחת!

איפה נמצאת התורה?

הגמרא במנחות דף ג' ע"ב אומרת יבוא טוב וייתן טוב מטוב לטובים. יבוא טוב זה משה רבינו, ייתן טוב זאת התורה, מטוב זה מהקב"ה, לטובים זה עם ישראל.

הגאון רבי משה שמואל שפירא היה אומר על מאמר חז"ל הזה: "תורה דרייט זיך ארום גוטסקייט". התורה סובבת סביב טוב. איפה שיש טוב, שם התורה נמצאת. לא איפה שיש רע חלילה וחס.

לעומת זאת, מה זה לשון הרע? שחיתות. זה משחית את האדם. במקום לראות את הזולת בעין טובה, הוא מסתכל עליו במבט ביקורתי, הרסני. במקום לאהוב טוב, הוא נהנה מרוע, מלכלוך.

החפץ חיים זיע"א היה כולו טוב. הוא כתב לנו לא רק את השמירת הלשון והחפץ חיים, אלא גם את ה'אהבת חסד'. הוא צועק לנו "בואו נהיה טובים! בואו נתרחק מהרוע!".

בישיבת חברון היתה הנהגה מיוחדת שהנהיג הראש ישיבה הגר"ה זקס זצ"ל, ללמוד חפץ חיים בעיון. למדנו בחבורות, היו אומרים חידושים, מפלפלים בדברי הח"ח ויורדים לעומקה של הלכה.

פעם באו כמה בחורים וביקשו לפתוח עוד חבורה בלימוד החפץ חיים. הם באו למשיגים שלנו, הגה"צ רבי מאיר חדש זצ"ל, ושיתפו אותנו בתוכניות שלהם.

אמר להם ר' מאיר: "אתם כבר אווזים שם? בכזאת דרגה של ללמוד חפץ חיים?".

הבחורים קצת התקשו להבין את דבריו, ורבי מאיר השיב להם כך: מה היה קורה אם היה בא אליך בנאדם ומבקש לספר לך לשון הרע עסיסי על אבא שלך? או גרוע יותר, היה מבקש ממך שאתה תספר לו על מעשה מכוער שאבא שלך עשה... מה היה קורה? היית מכבד אותו בסנוקרת הגונה...

כך גם היה אם היה מבקש ממך לדבר על אח שלך, על החבר

אחת הנשים תלתה כביסה, ותוך כדי כך צנחו לה מידיה מכנסיים רטובים, היא הביטה בבהלה למטה, והצליחה לראות את האירוע: המכנסיים הקטנות הרטובות צונחות על ראשו של הרב בן ציון פלמן

חכמה וטוב הלב של הגאון רבי בן ציון פלמן זצ"ל

קודם הפרשת תרומות ומעשרות, אך מצד שני יש תוספות הכותב שאין הקב"ה מביא תקלה לחבר, זה בענייני אכילה...". כמי שאומר לו אתה הרי צדיק, וממילא יש כאן מחלוקת בתוספותים...תחכום הנובע מלב טוב.

החולצה והחורים שבחולצה

החולצה. סיפורה של חולצה קטנה, של ילד קטן. בנו של ר' בן ציון. סיפור גדול, על אבא שלי: באותם שנים היה בדרך כלל לכל ילד חולצה אחת שאותה היה לובש רוב או כל ימי השבוע, מטבע הדברים כשלובשים בגד יום יום, הבגד נשחק ומתחיל להיקרע פה ושם. וכך היתה גורלה של חולצתי, מפעם לפעם נולד בה חור כזה או אחר, כמובן שאמא היתה מתקנת את החור מיד, אבל בכל זאת אינו דומה חולצה מקורית לחולצה משופצת עם טלאים קטנים.

והי היום, אחד הילדים בחיידר הסתכל ככה מקרוב על החולצה, צחק עלי ולעג לי: "ענקי לובש חולצה קרועה עשויה טלאים...". התביישתי מאוד, החלטתי בליבי: זהו, אני לא הולך יותר לחיידר עם החולצה. עד שאין לי חולצה אחרת אני לא הולך לחיידר, ויהי מה!

חזרתי הביתה אמרתי: אמא, או חולצה אחרת או שאני נשאר בבית! בלילה כאשר אבא שב מהכולל אמא סיפרה לו את המקרה ואת הכאב. אבא שמע והפטיר ברוגע: הוא צודק, אם הוא מתבייש ללכת עם החולצה הזו, שיישאר בבית.

וכך היה למחר. קמתי בבוקר בשמחה מהשינה היום אני נשאר בבית,

כיון שהרב פלמן הלך תמיד בצרכי דרכים. הרבה פעמים הלך בדרכו סמוך לפתחי הבניינים ברמת אלחנן. צהריים אחד הוא חלף ליד הבניין הגדול ברחוב הרב זוננפלד 6. אחת הנשים תלתה כביסה, ותוך כדי שהיא תולה כבסים צנחו לה מידיה מכנסיים רטובים, היא הביטה בבהלה למטה, והצליחה לראות את האירוע: המכנסיים הקטנות הרטובות צונחות על ראשו של הרב פלמן.

נשמתה כמעט פרחת והגיבה בקול: אוהו אווי מה שהצליחה לראות ברור במאת האחוזים, כי הוא לא הגביה מיד את ראשו לראות מהיכן נפלה עליו המתנה. אכן, הרב נעצר. נעמד במקום. הוריד את המכנס מכובעו, לא המשיך בדרכו, החזיקו בידו, כממתין בעיניים מושפלות.

אמא ביקשה נחרדת מאחד הילדים שירד מהר להביא את המכנסיים הרטובות שנפלו. הילד רץ והוא מצא את הרב פלמן עומד על עמדו בעיניים מושפלות לקרקע, כדי שלא לראות חס וחלילה מי הוא זה ואי זה הוא, והבגד בידו של הרב פלמן. מחכה בסבלנות לשליח שבוודאי יבוא. הילד הגיע. הרב הושיט לו מכנסיים שנשארו נקיות, שיעלה אותם הביתה. וגם העיניים שלו נשארו נקיות כבדולה, כי עדיין לא הרים את העיניים, אפילו לראות את פני הילד. זו שניה של מחשבה. ומחשב בשנייה.

להגיב כראוי ברגע כמירא. ולהימנע מלהגביה את הראש. עם הרב לב טוב. כי ה'לב טוב' של ר' בן ציון אין לשער וואין לתארו. כעת, מסיפור על מכנסיים פשוטות של ילד קטן, לסיפור אודות איש גדול ותלמיד חכם, שגם מולו הבריקה חכמתו שנבעה מטוב ליבו, של ר' בן ציון.

תלמיד חכם מבני ברק, מידידיו של הרב פלמן, קנה ענבים ועשה יין. כידוע, שיין חייב בתרומות ומעשרות מדאורייתא. קודם שעישר את היין, טעם מהיין כדי לבדוק את טיבו. מיד נקפו ליבו, שמא עבר עבירה, שטעם לפני שהפריש תרומות ומעשרות, ולמרות שמטרתו בשתיית היין הייתה הטעימה בלבד. הוא ניגש ושאל את רבי בן ציון: האם זה היה בסדר מה שעשיתי בכך שטעמתי קודם המעשר?

ר' בן ציון הבחין מיד (בטוב ליבו) כי התלמיד חכם הצעיר מפוחד ממה שעשה. ועוד ידע ר' בן ציון כי אכן הוא נכשל, כי היה אסור לו לטעם לפני הפרשת תרומות ומעשרות.

הרהר שנייה קצרה, והשיב לו: "הנה מה שקרה כאן זה מחלוקת בתוספות. כי בתוספות במקום פלוני בש"ס נאמר כי אסור לטעות

בידי בניו של הגאון רבי שמריהו גריינימן מצויה מחברת, שבה הוא מתאר בין היתר כיצד עסק בהבאת ספרי החזון איש לדפוס, לאחר פטירתו. הוא מספר שם כי בעת שעסק בהדפסת אחד מספרי החזון איש מתוך דפים בכתב ידו, היתה הגהה אחת שהוא לא הצליח בשום פנים ואופן לאתר את המקום שאליו היא שייכת. והנה, החזון איש נגלה אליו ואמר לו בדיוק לאן עליו להכניס הגהה זו!

מרן הגראי"ל שטיינמן על גדלותו של מרן ה'חזון איש' זיע"א

לו היו עוד כמה "חזון אישים"...

אמר רבינו:

"החזון איש כתב שאם היו לומדים תורה לאמיתה היו מצילים את העולם מהרהורי כפירה. ובאמת החזון איש עצמו - אשר מי כמוהו למד תורה לאמיתה - זכה לעשות מהפך גדול". "אוי!" נאנח רבנו, "לו היו לנו עוד כמה 'חזון-אישים' לא היינו צריכים לערוך פעילות לקירוב רחוקים..."

הכל מהתמדת התורה

בקובץ אגרות (חלק א' איגרת קנ"ג) כותב החזון איש את המשפט המפורסם:

"העונג היחידי הוא לי לעשות רצון קוני, ואין לי צער יותר גמור מכישלון בעוון".

כיצד הגיע לדרגות נפלאות שכאלה? לרבינו יש תשובה על כך: "הכל בא מחמת התמדת התורה העצומה שלו".

כשהוציא החזון איש את ספרו הראשון על מסכת נדה, הוא שלח אברך שיראה את הספר לגדול ממינסק, לבקש את הסכמתו.

הגדול ממינסק הסתכל בכתבים ואמר: "זה נראה כגנוב מכתב יד של אחד הראשונים..."

כשחזר האברך וסיפר את הדברים לחזון איש, היתה תגובתו של

רבינו הרבה לדבר על גדלותו הנוראה של החזון איש ועל יגיעתו העצומה בתורה. "אין מי שידמה לחזון איש" הוא אמר. "אפילו הוא עצמו בסוף ימיו היה מתפלא ומשתומם כיצד היה בו כוח להוציא חיבורים כאלו". והוסיף רבינו עוד: "אחד הדברים שיש להתפעל ממנו, הוא, שבספריו הוא עומד על כל דבר ודבר".

עוד בצעירותו של החזון איש, באה אמו אל החפץ חיים וביקשה שיברך את בנה. נענה החפץ חיים ואמר: "בנך לומד יותר ממני..." רבינו הזכיר את דברי מרן הרב שך זצ"ל, שאמר כי בדורות האחרונים היו שניים שידעו ש"ס: הרב מבריסק והחזון איש. "וצדקו מאד דבריו בזה" ציין.

הוא הצביע על חסד ה' המופלא עם יהדות ארץ ישראל בכך שהחזון איש עלה לארץ והשתקע בבני-ברק: "מה דחף את החזון איש לעלות לארץ? למעשה לא הייתה לו סיבה לעלות יותר מלשאר גדולי התורה שנשארו באירופה. אלא משמים דאגו שהחזון איש יקבע את משכנו כאן בארץ כדי לחזק את הישוב החדש ולהחדיר בו את שמירת המצוות התלויות בארץ - שמיטה, תרומות ומעשרות וכדומה.

כי כשעולם התורה צריך מישהו", סיכם רבינו, "שולחים אותו משמים".

החזון איש עשה מהפכה של ממש בעולם התורה. "זכורני כשהייתי קטן - כולם קידשו בגביע של שבעים גרם", מעיד רבינו. "היום - כמעט אין להשיג גביעים בגודל כזה... זה כוחו של החזון איש, שהצליח לשנות את מנהג רוב העולם".

בשלהי שיחה בנושא יגיעת התורה מתוך הדחק הגיב רבינו לשאלה צדדית של פלוני:

"אתה שואל, איזו גדלות ראו אצל מרן החזון איש? האם אתם מחפשים לראות מופתים? כשרואים אדם שכל מהותו היא ללא נגיעות, בלי שום עניינים של עצמיות - שום דבר - האם לא זו 'גדלותו'? מוראדיגע יגיעת התורה! ולחיות רק בפחד מהקדוש ברוך הוא, מתוך עדינות וענווה גדולה - ותמיד היתה לו אותה ענווה ואצילות! וביגיעתו הנוראה בתורה מבחינים בעליל גם בספריו".

החזון איש: "נו, אז כבר קיבלתי הסכמה..."

שומר נאמן

לשיטת החזון איש, האיסור לקרוא בשבת לאור הנר שמא יטה, חל גם על הנרות של ימינו, אף שאין בהם דרך להגביה את הלהבה. "פעם", סיפר רבנו, "ישב הגאון רבי ברוך-דוב פוברסקי שליט"א בבית החזון איש בליל שבת ולמד לאור המנורה. כשראה זאת החזון איש, הוא בא ונעמד מאחוריו, כדי להיות לו לשומר. משנתארך הזמן והרב פוברסקי לא הבחין בו, אמר לו החזון איש בחיוך: 'עד מתי אצטרך לעמוד ולשמור...'"

ולהחיות לב נדכאים

פעם עבר החזון איש ברחוב וראה למולו יהודי שבור וגלמוד, שדבר אין לו בעולמו.

החזון איש נכנס עם היהודי בדברים וניסה לעודדו ולהפיח בו חיות. "מה אתה יודע לעשות?" התעניין. "אולי למדת משהו?" "לא", השיב המסכן, "אינני יודע דבר..." "ואולי לשיר אתה יודע?" נשא אליו החזון איש מבט מצפה. "הו, כן!" נער האיש. "אני יודע לשיר!" "באמת?" קרא החזון איש במאור פנים. "בבקשה, השמע לי את קולך; תשיר משהו..." "היהודי נשא קולו בשיר, והחזון איש מרקד

בפניו ומנענע במקלו! "סיפור כזה", אמר רבינו, "מראה על טוהר הנשמה של החזון איש".

ימי חיים במתנה

"החזון איש נולד ב"א בחשוון", אמר רבנו, "ולכאורה היה אמור גם למות ב"א בחשוון. אבל הוא קיבל עוד ארבעה ימי חיים במתנה, ונפטר בליל שבת קודש ט"ו בחשוון. באותה שנה זכיתי להיות אצלו בין יום כיפור לסוכות".

מן השמים רצו את הוצאת ספרי החזון איש

בידי בניו של הגאון רבי שמריהו גריינימן מצויה מחברת, שבה הוא מתאר בין היתר כיצד עסק בהבאת ספרי החזון איש לדפוס, לאחר פטירתו. הוא מספר שם כי בעת שעסק בהדפסת אחד מספרי החזון איש מתוך דפים בכתב ידו, היתה הגהה אחת שהוא לא הצליח בשום פנים ואופן לאתר את המקום שאליו היא שייכת. והנה, החזון איש נגלה אליו ואמר לו בדיוק לאן עליו להכניס הגהה זו! הבנים מספרים שהיתה זו התגלות בהקיץ. "כאן במחברת לא מוזכר אם היה זה בהקיץ או בחלום", סיג רבינו את הדברים, "אולם בכל אופן, רואים כאן שמן השמים רצו בהוצאת הכתבים לאור".
(מתוך הספר רבי אהרן לייב)

רוצה להרגיש טעם בלימוד? יש לנו בשורה בשבילך!

חדש חדש חדש

מוקד 'גישמאק בלימוד' -
נפתח במיוחד עבורך
צוות אברכים תלמידי חכמים,
ישתדלו יחד איתך למצוא
את הדרך שגם אתה
תוכל להתענג על נועם צוף
מתיקות התורה הקדושה!

התקשר כבר היום
מוקד 'גישמאק'

17-18-20-800-1 (השיחה חינם)

וישועה קרובה לבוא

המוקד פעיל בימים א-ה, בין השעות 19:30-22:30

שמעתי על בחור בן ישיבה קטנה, שנחשב כבחור המובחר ביותר שבישיבתו, וכל חבריו השתוקקו לדבר עמו בלימוד. לאחר זמן מה התקבל לישיבה עילוי גדול שזכה להערצת הבחורים. הכל ביקשו את קירבתו של הבחור החדש ורצו לדבר עמו בלימוד. ואילו הבחור שעד עתה נחשב כבחיר הישיבה, נותר בצל

הגאון רבי יששכר מאיר זצוק"ל על גאווה וענווה

הגאווה מביאה לכל החטאים

רבי ישראל סלנטר נהג להזהיר ולעורר תמיד, עד כמה יש לבטל את מידת הגאווה המביאה לכל החטאים, כמאמר כתוב: "רום עיניי ויִרְחַב לִבִּי נִרְשָׁעִים תִּטְאֵת" (משלי כא ד). ביאר רש"י: "רום עיניים - גסות הרוח. ורחב לב - חפץ למלאות תאוות לבו הוא ניר של רשעים - חרישותם ומחשבותם הוא חטאתם.

פעם אחת נכנס רבי ישראל סלנטר לבית המדרש, והבחין בקבוצה מתלמידיו הוגים בתורה, כשכל אחד משבח את רעהו ואת סברותיו. כשנשאל האם זו 'תורה לשמה', השיב רבי ישראל שאמנם זו 'לשמה' אבל זו לא 'תורה'. האם כל אחד צריך לתת הסכמות לשני? וכי אדם מחויב להסכים לדברי חברו גם כשהוא אומר סברה עקומה?!

לאחר מכן הביט רבי ישראל בקבוצה נוספת של תלמידים, ושמע אותם לומדים ב'ריתחא דאוריתא', כשהם מכנים זה את זה בכינוי גנאי: "אתה שוטה, אתה עם הארץ, אינך יודע ללמוד!"

כשנשאל בשנית האם זו 'תורה לשמה', נענה רבי ישראל ואמר: "זו אמנם 'תורה' אבל לא 'לשמה', כי התורה הזו נשארת כאן בבית המדרש ואינה עולה למעלה".

הדרך הנכונה היא, להתבונן בדברים לגופם ולבחון את אמיתתם. מותר לאדם להתווכח ולעמוד על דעתו בעת הלימוד, אך בזמן הוויכוח אין לבטל את השני. אל תכנה אותו טיפש ושוטה, ואל תחשוב בלבך כי רק אתה מבין ורק אתה יודע מהי הסברה הנכונה.

כאשר אדם מתווכח עם רעהו בלימוד ומצליח להוכיח כי הצדק עמו, עליו להגיע למדרגה של "כי אם בזאת יתהלל המתהלל השכל וידע אותי" (ירמיהו ט כג). לכאורה דברי הפסוק תמוהים, שהלא היה על הנביא לומר: "אל יתהלל המתהלל אלא השכל וידע אותי", שהרי אדם המתהלל יש בו גאווה מגונה.

אלא מאי? שהאדם הזוכה להגיע למדרגת "השכל וידע אותי" יש לו במה להתהלל, וראוי לו להתהלל.

כזו). לכאורה יש לתמוה, האם יתכן שאברהם אבינו, שעליו נאמר: "אברהם עבדי", החשיב את עצמו לעפר ואפר?

כמו כן, כשבני ישראל התלוננו לפני משה ואהרן במדבר ותבעו בשר ולחם לשובע, אמר להם משה רבנו: "ונחננו מה כי תלינו עלינו" (שמות טז ז). שוב נשאלת השאלה: הרי על משה רבנו נאמר: "ותחסרהו מעט מאלקים" (תהילים ח ו), וחז"ל מבארים שחסר אך מעט משער החמישים של החכמה. אם כן, כיצד אפשר לומר שמשה רבנו לאי דע ש"לא קם נביא עוד בישראל כמשה" (דברים לד י), והחשיב את עצמו ל'מה'!?

כפי הידוע, הכוח המניע את האדם הוא הגאווה הטבועה בו. אדם שאין בו גאווה הוא אדם אבוד. משום כך ישנם פסיכולוגים, שבעת שהם מטפלים בילד פגוע רגשית, ראשית כל, הם משתדלים להשיב לו את ה'הכרה העצמית', מתוך התפיסה שרק כאשר הילד מכיר בערך עצמו הוא יכול להשתקם.

שמעתי על בחור בן ישיבה קטנה, שנחשב כבחור המובחר ביותר שבישיבתו, וכל חבריו השתוקקו לדבר עמו בלימוד. לאחר זמן מה התקבל לישיבה עילוי גדול שזכה להערצת הבחורים. הכל ביקשו את קרבתו של הבחור החדש ורצו לדבר עמו בלימוד. ואילו הבחור שעד עתה נחשב כבחיר הישיבה, נותר בצל, וכעבור תקופה קצרה הפסיק ללמוד כליל. כך התברר כי ההערכה שחבריו רחשו לו, היא שהחזיקה אותו והעניקה לו את הכוחות ללימוד, אולם כאשר

בעת שאברהם אבינו התפלל לפני הקב"ה וביקש על אנשי סדום, הוא המעיט את עצמו ואמר: "ואנכי עפר ואפר" (בראשית יח

תשומת הלב הופנתה לעבר הבחור החדש, הוא הרגיש את עצמו 'אבוד' ובמשך כמה שנים לא היה מסוגל ללמוד כלל. נשאלת השאלה: כיצד אם כן יכול אדם להתעלות, כשהוא הוא חדש בערך עצמו ובד בבד הוא יודע כי הכל מאתו יתברך. התשובה טמונה בדברי הגמרא במסכת סוכה ג ע"א שאומרת: "תניא, אמרו עליו על הלל הזמון, כשהיה שמוח בשמחת בית השואבה אמר כן, אם אני כאן הכל כאן, ואם אני כהן מי כאן". ביאר רש"י בזה הלשון: "דורש היה לרבים שלא יחטאו בשמו של הקב"ה, אם אני כאן הכל כאן, כל זמן שאני חפץ בית הזה ושכינתי שרויה בו, יהא כבודו קיים ויבואו הכל כאן, ואם תחטאו ואסלק שכינתי, מי יבוא כאן".

ביאור הדברים הוא, שיש לאדם להגיע למדרגה כזו שיוכל לזהות את עצמו עם רצון ההשגחה העליונה, ואז הוא ימצא את כל סיפוקו בכך שהוא עושה את רצון ה', כמאמר הכתוב: "כי אם בזאת יתהלל המתהלל השכל וידוע אותי", כלומר שהאדם יכול להתהלל בעצם העובדה שהוא עושה את רצון ה' ומקדש שם שמים, כפי שנבאר להלן.

כיצד הרים הרב מפוניבז' את כבוד התורה

כאשר הרב מפוניבז' היה בדרכו לדרום אפריקה, פרצה המלחמה הנוראה, שבמהלכה הושמד חלק גדול מיהדות אירופה. מכל משפחתו נותר לו בן אחד בלבד, וישיבתו נחרבה כליל. לאחר המלחמה, כאשר הרב מפוניבז' עלה לארץ, על פי דרך הטבע היה עליו להיות שבור ורצוצ' לגמרי, שהרי כמעט ולא נותר שריד ממשפחתו, וישיבתו חרבה. אולם הרב מפוניבז' ראה את החורבן הרוחני ששרר בארץ ואמר לעצמו: "עלי מוטל להרים את כבוד התורה מעפר ולהקים בארץ ישראל ישיבות קדושות!".

הרב מפוניבז' היה אדם חולני, הוא סבל מכאבים עזים ברגלו וכליותיו לא תפקדו כראוי. בנוסף לכך, באותה התקופה היה קשה מאוד לגייס כספים ועקב כך הוא זכה לביזיונות רבים, אולם הוא לא אמר נואש וכל מקום תורה שנבנה נראה בעיניו בעיני בית המקדש!

הרב מפוניבז' הרגיש כי בני הישיבה מהווים את תמצית חייו, וכאשר ראה אותם יושבים על תלמודם, ליבו רחב משמחה. כשדיבר בפני בני תורה על מעלה התורה, הוא היה פורץ בבכי נגרש ונראה כמלאך ה' צבקות!

בו כל גאוה, מכיוון שה'אני' וה'תורה' מתמזגים בקרבו לדבר אחד. לאחר שהרב מפוניבז' הקים את ישיבת פוניבז' בבני ברק, הקים רבי אייזיק שר זצוק"ל את ישיבת סלבודקא. רבי אייזיק הצליח לגייס כספים רבים עבור ישיבתו, בה בשעה שבישיבת פוניבז' לא היה מאומה ועקב כך התעורר החשש שבחורי ישיבת פוניבז' יעברו ללמוד בישיבת סלבודקא שבה היו תנאים ראויים יותר.

מאחר שבני ברק של אותם הימים היתה מקום קטן, סברו הכל שבקרוב יפנה הרב מפוניבז' אל רבי אייזיק שר ויבקש ממנו להקים את ישיבתו בעיר אחרת, כשהוא מסתמך על הטענה כי אין צורך בשתי ישיבות ביישוב כה קטן.

ברם, כאשר הרב מפוניבז' שמע כי ישיבה נוספת עומדת לקום בבני ברק, הוא שמוח שמחה עצומה. בחנוכת הבית של ישיבת סלבודקא הוא היה מראשי הדוברים ודרש בהתרגשות עצומה על התורה ומעלתה.

זו היא המדרגה של "כי אם בזאת יתהלל המתהלל השכל וידוע אותי... כי באלה חפצתי נאום ה'", ואדם הנוהג על פיה מזהה את רצונו עם רצון ה'.

הגויים אינם מכירים במציאות שכזו, ומשום כך הם כופרים בבחירה חופשית. על פי טענתם, הגאוה אינה מידה שלילית, והיא היסוד לקיומו הנפשי של האדם. לשיטתם, לא ייתכן שהאדם יבטל את גאותו מבלי שיבטל את עצמו כליל. לפיכך, כאשר אתה שובר הגאוה שבאדם, שברת את האדם.

אולם האמת היא, שאדם המתגאה על אחרים מגלה כי הוא סובל מ'רגש נחיתות'. כאשר רופא יודע כי הוא הרופא הטוב ביותר, אין לו כל סיבה שלא להקשיב לרופאים צעירים ממנו. פעם אירע מקרה ברופא מומחה, שאבחן חולה מסוים כסובל ממחלת כליות. במקום נוכח רופא מתמחה, שטען כי לדעתו החולה סובל מבעיה אחרת, אך הרופא הבכיר בחר להתעלם מדבריו.

מה היה קורה לו היה חושש לדבריו של הרופא הצעיר ומורה לבצע את הבדיקות הנדרשות? אולי הוא באמת צודק! אבל הרופא הבכיר סבר אין זה מכבודו ליחס חשיבות לדעתו של רופא זוט.

הסיבה לכך שאדם גדול מסרב להקשיב לדעתו של אדם הנחשב כקטן ממנו, נובעת מכך שבלבו ישנם 'רגשי נחיתות'. הוא יודע שהוא לא רופא גדול, ומשום כך הוא לא רוצה להקשיב לדעתם של אחרים.

ברם, כאשר האדם לומד תורה כשהוא נהנה מלימודו, הוא אינו נזקק לכבוד כלל, מכיוון שההנאה שיש מלימוד התורה, היא הסיפוק שלו והיא הגאוה שלו.

(מתוך הספר 'לקחת מוסר')

אנחנו לעזרתך בכל ענין ונושא בדרכך לעלות מעלה מעלה.
צוות מורחב של 'מוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב
בין השעות 7:30-10:30 בערב ★ שיחת חינם

1-800-20-18-18

ולפתע נחרדנו לשמע קולות רעש נוראים. ראש הישיבה, ממקום מושבו בקצה האולם, קלט את קולות החבורות כולן, וקלט כאן "זיוף" בסברה, ורץ לעברנו בבהילות להעמידנו על עמקה של החקירה, והפיל שורת סטנדרים במרוצתו

על דביקותו באמיתה של תורה של מרן הגאון הגדול רבי אהרן קוטלר זצוק"ל

לא "סתם מצוה"

ראש הישיבה - סיפר תלמידו חביבו, התעניין בכל, גם בסידור החברותות. יום אחד ניגש אלי, והמליץ בפני ללמוד עם בחור מסויים. "בעל כשרון, אמר, בחור טוב, למרות שהגיע מישיבה פלונית". מהו החסרון שבאותה ישיבה, שאלתי, הרי לומדים שם טוב.

"אה, השיב, אצלם הלימוד הוא סתם מצוה..."
אצלו הלימוד לא היה "סתם מצוה", הוא היה "סם חיים", שיקוי חיים, המצוה - מצוה אבל "כל מצוותיה של תורה, לא ישוו לדבר אחד מן התורה" - כדברי הירושלמי - מושג זה חי אצלו, חי בו. חי בו - והוא עמל להחדירו בתלמידיו. סיפר הגר"י זריצקי שליט"א, הגעתי לקלעצק מישיבת ברנוביץ, ישיבתו של רבי אלחנן. שם, השיעור נאמר בנחת ונשמע בנחת, הכל על מי מנוחות. הגעתי לקלעצק - והאולם כמרקחה. ראש הישיבה עומד במרכז בית המדרש, ומסביר בלהט, והבחורים מתווכחים, והוא מתגבר כארי, ומטלטל את השואל, וצועק עליו, וגוער בו, ותופס בעניבתו ומושכה בכח -

"מציאות החיים"

כך - שלא בשעת השיעור. ובשיעור עצמו: ראש הישיבה אמר סברא - ומארבע רוחות האולם נשמעו קולות שואלים. והוא, בכהרף עין, עוד בטרם הספיק השואל לגמור את משפט הפתיחה, קלט את השאלה וכבר השיב וסתר וביטל ותיקן. הדף את המתקפה מכל כיווניה והמשיך הלאה, למכשול הבא.
כיצד הגן על סברה שאמר - נזכר אחד המספידים, בלווייתו - כאדם נחנק, שמאיימים ליטול ממנו את האויר לנשימה
"כי התורה היא מציאות חיים"

קול רעש גדול

הגאון רבי יואל קלופט זצ"ל יואל ריגל, כפי שנקרא אז - הגיע לקלעצק, הוא נפעם מהשיעור ששמע, ממהירות הדיבור, שדחסה שש שעות דיבור בשעה ומחצה. נדהם מן ההיקף, מהעמקות, מהחשבונות, מהחקירות ופשיטתן.
"לא הייתי יכול לחשוב בשעת השיעור - מעיר הגר"י ולדמן שליט"א. אם היית מנסה לחשוב לרגע על השלכותיה של סברה שהושמעה

- היית מאבד את הקשר, ומוצא שראש הישיבה הפליג הלאה, למרחקים. היה עליך להטות אוזן ולקלוט, לקלוט, כאילו היית רשם-קול. לאחר השיעור, היה בא תור ההבנה".
וכך היה שם, בקלעצק, השיעור הסתיים, והבחורים התגודדו בקבוצות, חזרו על החקירות וצדדיהן, על הראיות שהושמעו והקושיות שיושבו.

"עמדנו וחזרנו על אחת החקירות - סיפר הגר"י קלופט - ולפתע נחרדנו לשמע קולות רעש נוראים. ראש הישיבה, ממקום מושבו בקצה האולם, קלט את קולות החבורות כולן, וקלט כאן "זיוף" בסברה, ורץ לעברנו בבהילות להעמידנו על עמקה של החקירה, והפיל שורת סטנדרים במרוצתו - כי זיוף בסברה - הוא עיוות בחיים.

חיזוק משולש

הוא הגן על סברה - לא כאדם המגונן על רכושו, אלא כאדם הנלחם על חייו, אלו היו חייו. פעם ישב במסיבת רבנים, ואחד מראשי הישיבות נשא דברים. הוא הזכיר את מאמר הגמרא שארבעה דברים צריכים חיזוק, תורה ודרך ארץ, אומן באומנותו, ואיש מלחמה במלחמתו. בני הישיבה - אמר אותו ראש ישיבה - צריכים חיזוק כפול, שכן בנוסף לתורה שצריכה התחזקות לכשעצמה, הרי היא לגביהם גם בגדר "אומן באומנותו".
"לא כי - נשמע לפתע קולו של ראש הישיבה - התורה לגבי בן ישיבה היא בחינת "איש מלחמה במלחמתו".

ג'יפטיג"

פנימה. והאולם - סגור ומסוגר, חלונותיו ותריסיו מוגפים מפני הקור שבחוץ, והעשן חודר לעיניים, לנחיריים. התלמידים הרגישים יצאו החוצה, לא יכלו לסבול עוד. וראש הישיבה ממשיך את שיעורו, והנשארים מקמטים את מצחם, מנסים לעקוב אחר המהלך המהיר, השוזר נימה בנימה, בקפיצות עניינים וסוגיות. אבל קשה לעקוב כשהעיניים דומעות והגרונן צחיה, והנשימה כבדה, והאוויר הופך לאפרפר, הולך ומשחיר. והם נכנעו ויצאו, האחד אחר השני, משתופפים ומשתעלים. וראש הישיבה - במלא המהירות ובכל הלל. רק קבוצה מצומצמת נשארה, וגם לה קשה, בלתי אפשרי. אחד מהם הרהיב עוז ואמר: רבי, אי אפשר עוד, העשן מחניק. אינך מבין את השיעור, צועק עליו ראש הישיבה. לו היית חי אותה, לא היית חש בעשן. והוא המשיך, וסיים את השיעור עד תום. כי הוא - חי את השיעור. והוא - לא הרגיש בעשן!

התמיהה

עד כמה חי את השיעור, וחי מן השיעור, יעיד על כך המעשה הבא. מרן הגאון רבי אליהו לופאן זצ"ל, המשגיח דכפר חסידים, שהיה בארצות הברית, והזימנוהו לליקווד לשאת שיחה. בית המדרש היה מלא מפה לפה, אף ראש הישיבה נכת. עמד רבי אליהו והשמיע את דברו, שיחה נוקבת כדרכו, ומשהגיע לסיום ענין ואף הזמן הרגיל תם, פנה לראש הישיבה ושאל:

"נאך?" לדבר עוד? וראש הישיבה הנהן בראשו.

המשיך רבי אליהו ובנה בנין נוסף על יסודות השיחה. הרחיב את הדברים והעמיק את משמעותם, ובהגיעו לפרשת דרכים, גחן ו שאל: "נאך?" וראש הישיבה הנהן.

המשיך רבי אליהו והביא ראיות, המשיך והרטיט את הלבבות, ופעם לפעם גחן לבקש רשות להמשיך ולדבר. שעתיים תמימות ארכה השיחה, שהסתיימה כדרכו - בפרק תהלים נלהב. נפלאה ומופלאה היתה השיחה.

כעבור כמה ימים, באו וסיפרו לראש הישיבה שרבי אליהו - שהיה בגיל גבורות - מרוב התרגשות והתאמצות ואריכות השיחה, חלה ונפל למשכב.

פקח ראש הישיבה את עיני התכלת שלו בתמהון ופליאה: "חלה - מחמת השיחה? כיצד יתכן? לי השיעור נותן חיים. פעמים שאני מגיע אליו חולה, קודם בחום - ומסיימו כשאני בריא!"

"... כי כל השגה וחיידוש נתחדש בתורה - הוא הוספה במציאות החיות". כך נאמר במאמר "כתר תורה" בסעיף ב'.

"הוא - היה אומר" נוכחנו בכך.

(מתוך מוסף שבת קדש - יתד נאמן)

זאת רצה להחדיר - וזאת החדיר בתלמידיו. "הראב"ד בחולקו על הרמב"ם, משתמש תכופות במילים חריפות, לא נהיר ולא צהיר ולא בהיר. אין לראב"ד מלחמה ברמב"ם, יש לו מלחמה בנו. הוא רוצה ללמדנו שהתורה נוגעת לנפשנו, שהיא בבת עינינו, שכששומעים דבר שאינו מתקבל - יש להתקומם בכל הרגש". אחד מגדולי ראשי הישיבות - איני יודע מדוע ביקש שלא יזכר שמו בכאן, על כל העובדות הרבות שסיפר - ההין ושאלו מדוע הריתחא הזו, הכעס המופגן כלפי המקשה. "קבלה היא בידי מרבי ישראל סלאנטער, השיב ראש הישיבה, אז תורה מוז מען לערנען גיפטיג". שיש ללמוד את התורה עם ארס, "ושמתם את דברי" - סם תם, סם חייב למיימינים וסם מוות למשמאילים, רק לא בשויון נפש, בקרירות. רק לא באדישות.

לא, לא, לא!

ראש הישיבה היה סועד עמנו בשבתו, סיפר הגר"י ולדמן שליט"א. הגר"י שיף שליט"א, תלמידו חביבו, ישב לצידו, אני ישבתי לא הרחק משם. כשהגישו את הדגים, אמר הגר"י שיף בענין הסברה שדנו בה אתמול, אולי הצדק אתי, כלומר - לא, אמר ראש הישיבה קצרות. בחדר אוכל נשמע קול הסכינים והמזלגות והמולת שיחה חרישית, הגר"י שיף ניסה שוב:

אולי בכל זאת, כוונתי, הצד הזה של החקירה, ש-

לא, ענה ראש הישיבה בחטף.

הגר"י שיף לא ויתר. שראש הישיבה ירשה לי - אני אחזור על צדדי החקירה.

ואז נחרד העולם. הכוסות רעדו כשראש הישיבה הבט בידיו על השלחן. לא, לא, לא - צעק - אל תוסיף לדבר עוד, אין צד כזה של חקירה, חקירה מזויפת היא אויר מורעל. אי אפשר לשמעה...

והבית ימלא עשן

סיפורים? למאות יש, לאלפים. אם התורה חיים היא הרי החיים מפכים ומתחדשים בכל רגע. "יכולנו להעיד - אמר מרן הגאון רבי יחזקאל לעוינשטיין זצ"ל, שהיה תקופת מה משגיח ביישיבתו - כל ימיו היה חולה ומטופל ביסורים, והיה ירוק דם רחמנא ליצלן, ומנגב שפתיו, וממשיך בהגדת שיעורים כרגיל". ו"כרגיל" זה כבר נוכחנו מהו, בלהט ובאש להבה, בקולות וברקים, רק היה בקלעצק בחורף, סיפר הגר"י שיף שליט"א, חורף פולני מושלג. בבית המדרש היה תנור שהסיקוהו לחמם את האולם. יום אחד, בשעת השיעור התקלקלה המעשנה - נסתמה - ועשן התנור החל לחדור אל האולם

אנחנו לעזרתך בכל ענין ונושא בדרכך לעלות מעלה מעלה.
צוות מורחב של ימוקד הישיבה לעזרתך בכל יום בשעות הערב
בין השעות 7:30 ל-10:30 בערב ★ שיחת חינם

1-800-20-18-18

כמו שאתה זוכר, תמיד הייתי בחור שהסתובב בין כולם 'עם האף למעלה'. ראש הישיבה היה בן דוד של אבא שלי, הייתי בחור מוכשר שהצליח בלימודים, ולכן ידעתי שאף אחד לא יכול לומר לי מה לעשות

ואני עדיין זוכר כמה שהוא היה מוכשר ומוצלח בכל תחום שרק תבחרו. הוא ידע לנגן, היה לו קול ערב, הוא היה חזק בחשבון, והיה לו הגיון חד כתער. הזיכרון שלו בכלל היה מיוחד במינו וכולנו היינו בטוחים שהוא בוודאי יהיה ראש ישיבה גדול, שכן בשנות בחרותו הוא עשה חייל בלימודיו, וכולנו תמיד יכולנו רק לקנא בהצלחה המסחררת שלו...

"כשהתחתנתי נראה היה שכל העולם פתוח לפני", סיפר לי שרוליק מאוחר יותר, שישבתי לצדו באוטובוס. "כמו שאתה זוכר הייתי בחור מאוד מוצלח. אבל מאז רק צברתי כישלונות בלי סוף. "בתחילה היה זה בכולל, אחר כך בכולל השני והשלישי, ולבסוף גם במקומות העבודה בהם ניסיתי להשתלב. אני נשוי כבר קרוב ל-15 שנה, ומאז חתונתי ועד היום, לא שרדתי יותר מחצי שנה במסגרת אחת מסודרת, בין אם זו מסגרת לימודית ובין אם זו מסגרת של מקום עבודה..."

"כמו שאתה זוכר, תמיד הייתי בחור שהסתובב בין כולם 'עם האף למעלה'. ראש הישיבה היה בן דוד של אבא שלי, הייתי בחור מוכשר שהצליח בלימודים, ולכן ידעתי שאף אחד לא יכול לומר לי מה לעשות. תמיד הייתי ה'בוס' של עצמי.

"כשכולם קמו בבוקר ל'פאר טאגס', אני הייתי ממשיך לישון עוד חצי שעה, כי אני הרי מספיק ברבע שעה ללמוד את מה שהאחרים מספיקים בשעה שלימה. לתפילת שחרית בישיבה הייתי מגיע רק אם זה הסתדר לי ואם לא הייתי עייף מדי, וכך גם כל ההתנהלות שלי בישיבה נעשתה כמעט על בסיס התנדבותי, עשיתי מה שרציתי.

"במיוחד זה בא לידי ביטוי כשהיו מעירים לי על התנהגותי, בין אם אלו היו ההורים שלי ובין אם היה זה אחד מאנשי הצוות החינוכי בישיבה.

גשם שוטף פקד בהפתעה את עיר הקודש, בעודי יורד מרח' גבעת שאול לעבר תחנת האוטובוס שביציאה מהעיר.

מיהרתי להפוך את הכובע, כדי למזער נזקים, ופתחתי בריצה מהירה על מנת להספיק את הרמזור הירוק להולכי הרגל, בתקווה שאמצא מחסה בתחנת האוטובוס שמעבר לכביש, לפני שאירטב עד לשד עצמוותי.

את מעבר החצייה הראשון כבר השלמתי, אבל בנתיב התנועה הנגדי עדיין זורמים כלי רכב רבים. זמן ארוך כנצח חולף עד שגם הרמזור השני מתירק ובכך נותן לי אות לשוב ולפתוח בריצה מהירה.

הסככה בתחנה אינה אטומה באופן הרמטי, אבל היא מספקת לי הגנה חלקית. כעת נותר לי רק להביט בשעון ולהמתין בקוצר רוח לבואו של האוטובוס שיסיע אותי בעז'ה למחוז חפצי.

והנה אני מבחין בו, בשרוליק, חברי לספסל הלימודים בישיבה. הוא עומד שם, בגשם השוטף, נרטב כהוגן ואינו זו נגע ממקומו.

"שרוליק", אני קורא לעברו, "בוא הנה, מה אתה עומד שם ככה בגשם..." הוא לא שומע.

לאחר שניסיתי את מזלי שוב ושוב, הבנתי שאין ברירה. אני חייב לחרף את נפשי, לצאת אל הגשם השוטף כדי לקרוא לו שיבוא ויעמוד לצדי, מתחת הסככה המגוננת...

"תיגיד לי מה קורה איתך", טפחתי על שכמו בחביבות, "למה אתה עומד ככה בגשם. בוא איתי, שמרתי לך מקום במיוחד מתחת הסככה..."

שרוליק מרים את עיניו לעברי, רטובות ואדומות. למרות הגשם השוטף, ידעתי שעניו רטובות דווקא מדמעות, אבל עשיתי את עצמי כאילו איני מרגיש בבכיו, וזירותי אותו לבוא איתי, לפני שנירטב עוד יותר.

הוצאתי מכיסי חבילה נכבדת של ממחטות נייר, שמרתי כמה לעצמי כדי לנגב מעט את מי הגשם שהמשיכו לטייל על מצחי, ואת כל השאר הפקדתי בידיו, ביודעי שהוא זקוק לניירות הטישו הרבה יותר משאני זקוק להם.

"בכלל לא שמת לב שירוד גשם", אמר לי שרוליק לאחר שקינח מעט את פניו ממי הגשמים ומהדמעות המלוחות. "הייתי שקוע במחשבות..."

"בוא שתף אותי על מה חשבת?", השבתי לו בשובבות, "האם היה זה הרשב"א על דין 'ערב', או שמא דברי הש"ך בסוגיית של 'תקפו כהן'..."

"הלוואי...", הפטיר שרוליק ודוק מחודש של דמעות ערפל את ראיתו. "הלוואי שהייתי ככה שקוע בלימוד... לצערי אני דווקא חושב על קשיי הפרנסה..."

עכשיו כבר באמת הופתעתי. קשיי פרנסה? לשרוליק? איך זה ייתכן? הוא הרי אדם כל כך מוכשר. עברו כבר 15 שנה מאז למדנו יחד בישיבה,

הייתי פשוט 'שם פס' ומתעלם לחלוטין. יותר נכון יהיה לומר שממש כעסתי והתעצבנתי על מי שניסו לומר לי מה לעשות. מה אני ילד קטן? אני צריך שיגידו לי איך להתנהג ובאיזו שעה להתייצב בבית המדרש? שיגידו תודה שאני לומד כל היום, ושאני מצליח בלימודים..."

"עם הגישה הזאת הגעתי לכולל, אבל הפעם זה כבר לא עבד, כי בכלל יש שעון נוכחות, ומי שמאחר ל'כולל' מורידים לו מהתשלום. אף אחד לא העיר לי ואף אחד לא ניסה לחנך אותי, אבל בסוף החודש הייתי מקבל מעטפה כמעט ריקה, והייתי צריך להסביר בבית למה קיבלתי חצי מלגה ואפילו פחות מכך..."

"אחרי חודשים אחדים הגיע הזמן לסיומו, וראש הכולל הודיע לי שאני צריך לחפש לעצמי כולל אחר, כי חבל על המקום שאני מחזיק בבית המדרש, כשאני ממילא לא נמצא אפילו לא חצי מזמן הלימוד. את המקום הזה הוא רוצה לתת לאברך אחר שכן ימלא את הסדרים, יגיע בזמן וייתחם ברצינות ללימודים..."

"כעסתי, נעלבתי, אבל זה לא עזר. ראש הכולל לא התרגש מהטיעונים המאוד משכנעים שלי, ופשוט הסביר לי שאת כל הטיעונים הללו אני יכול להשמיע באוזניו של ראש הכולל הבא שבו אלמד: "אתה אברך מוכשר", הוא אמר לי בהחלטיות, "אני בטוח שתוכל למצוא בקלות 'כולל' אחר..."

הוא צדק, באמת לא היה לי קשה למצוא כולל חדש. הרמתי כמה טלפונים ומיד מצאתי מסגרת לימודית, אלא שהתופעה חזרה על עצמה. לא עמדתי בזמנים, לא עשיתי מבחנים כי אני יודע ללמוד יותר טוב מראש הכולל עצמו ולא מתאים לי שהוא יבחן אותי, ובסוף חודש לא קיבלתי משכורת..."

"בכולל השלישי כבר ניסיתי להתאמץ. השתדלתי להגיע בזמן, התאמצתי יותר במבחנים, אבל ראש הכולל הסביר לי שאני לומד מדי לאט כי אני לא מוותר על הראשונים והאחרונים, והוא רוצה שב'כולל' שלו ילמדו בקצב מהיר יותר."

"כעסתי מאוד ולא הסכמתי להיכנע. מה פתאום שאני אוותר על הרשב"א ועל הריטב"א? בגלל שראש הכולל הזה לא יודע ללמוד גם אני צריך לוותר על הרמה הלימודית שלי???... וכך שוב מצאתי את עצמי בבית, מלא כעס וטינה על ראשי הכוללים ועל כל המושג הזה של לימודים ב'כולל'."

"החלטתי שאני אלמד לבד, בבית המדרש. אפילו מצאתי כמה אנשים נדיבים שהסכימו לעשות איתי הסכם 'ששכר זבולון', אבל אז גיליתי שיש לי חולשה מאוד גדולה: אני אוהב להרשים אחרים. כשאני לא מצליח להרשים אחרים, אין לי כמעט טעם בלימוד. אף פעם לא ידעתי על החולשה הזאת המקננת בתוכי, כי תמיד הייתי מרשים את כולם, ולא ידעתי איך זה לחיות בלי אותו רושם. בתוך זמן קצר הפסקתי ללמוד והפכתי למובטל. התביישתי לקחת את הכסף מאותם נדיבים שהתחייבו לשלם לי, כי ידעתי שבאמת לא מגיע לי כלום..."

"התחנה הבאה היתה בעבודה, אבל כמו שאתה מתאר לעצמך, לא הצלחתי להסתדר בשום מקום עבודה, כי תמיד יש מעלי 'בוס' שאומר לי מה אני אמור לעשות ומה אני עושה בצורה לא טובה, ותמיד אני מרגיש שלמרות שאני בקושי שבועיים במשרד, אני כבר יודע טוב יותר ממנו איך צריך לנהל את המקום."

"כך התגלגלתי והתגלגלתי עד שהחלטתי לפתוח עסק עצמאי, אבל אז התברר לי שכדי לפתוח עסק צריך מנהל חשבונות, וצריך לעבוד עם ספקים ונותני שירות, ואני עם האגו המנופח שלי וחוסר היכולת שלי להיכנע ולקבל את דעתם של אחרים בכל נושא שהוא, נכשלתי מהר מאוד וסגרתי את העסק שכשאני סוחר איתי חובות כבדים למשך הרבה מאוד זמן."

"אחרי שהתגלגלתי כך במשך 13 שנה, נכנסתי למשבר עמוק. הבנתי שאני צריך לעשות שינוי, שאני צריך לדעת לקבל מרות מהאחרים עלי. אבל לא הייתי מסוגל לעשות זאת. ישבתי בבית במשך למעלה משנה וחצי, ושוב לא עשיתי כלום. בקושי הייתי יוצא לבית הכנסת כדי להתפלל שלוש תפילות ביום. צברתי חובות כבדים, אף אחד כבר לא הסכים להלוות לי כסף, הפכתי להיות נטל על המשפחה כולה, אחים שלי וגיסים שלי כולם הלוו לי סכומי כסף כל אחד כפי יכולתו, ולא היה לי ולחם מושג מתי אוכל להחזיר להם את הכסף, אם בכלל..."

"לפני חודשים אחדים החלטתי להתנער, להתחיל לעבוד בעבודה הראשונה שרק אוכל להתקבל אליה, ואכן מצאתי את עצמי עובד בכריייה, משנע משטחים של ספרים מצד לצד, אורז, מדביק מדבקות ומעמיס על משאיות..."

"כן, אני יודע, זה לא לפי כבודי. אדם מוכשר כמוני יכול היה להרוויח הרבה יותר כסף, אבל מסתבר שכישרונות הם לא הכל. גם 'קבלת מרות' היא מרכיב חשוב מאוד, מרכיב שחסר לי. כמה שניסיתי אני לא מצליח לקבל מרות מהאחרים עלי, ולמרות שאני מחליט אלף פעמים שבפעם הבאה אני לא אתווכח, בסוף זה שוב מתפרץ לי."

"עכשיו כשראיתי אותי עומד בגשם, חשבת שאני שקוע במחשבות", הוסיף שרוליק לספר, "אבל האמת היא שהרגשתי היטב את הגשם. ידעתי שאני נרטב, והעדפתי לא להיכנס מתחת לסככה, כדי שהאנשים שנמצאים שם לא יראו אותי בוכה. הגעתי לכאן לאחר שהמנהל שלי הודיע לי שאני מפוטר, בגלל שהתווכחתי אתו על כל דבר קטן, והוא כבר לא יכול עוד לעבוד איתי..."

"עכשיו אני חוזר הביתה, ואין לי מושג מה אעשה מחר. האם אוכל עוד לעבוד אי פעם? אולי אחזור לכולל? האמת שאני מתגעגע לכולל, לאוירה הרוחנית שבו וכל הכרוך בעניין, הלוואי שיכולתי. הבעיה ששוב יזרקו אותי, ואני חושש שכבר לא אוכל לעמוד בזה עוד פעם..."

ירדתי מהאוטובוס אפוף מחשבות. ריחמתי על שרוליק, ריחמתי עליו מאוד. האיש הזה פשוט שם לעצמו רגל בכל פעם שיש לו הזדמנות להתקדם. חוסר היכולת לקבל הוראות ולציית למי שאחראי עליו, פשוט הורס לו את החיים. הלוואי שהייתי יכול לעזור לו."

חשבתי הרבה על שרוליק ועל הסיפור שלו, ולבסוף החלטתי שאם לשרוליק אני לא יכול לעזור, אולי אני יכול לסייע לבחורים צעירים שצועדים חלילה בדרכו. אז אם אתם גם כאלו בחורים שקשה לכם לקבל מרות, ואתם בטוחים שלאף אחד אין זכות לומר לכם כיצד אתם צריכים להתנהג ועם מי כדאי לכם להתחבר, כדאי שתזכרו את שרוליק, ותשתדלו להשתנות כבר בגיל צעיר, כדי שלא תעמדו בגשם בגיל 35, ותבכו בכי מר על חיים שלמים שהלכו לאבדון."

ראיתי פעם בחור שמלגלג על כובעו המרופט של חברו, ובליבי חשבת, מבלי לומר מילה, שאותו בחור בעל כובע מרופט, חובש את כובעו על ראש מלא כישרונות וידע עצום בכמה וכמה ממסכתות הש"ס, בעוד הבחור המלגלג המעלה היחידה שאפשר לומר על ראשו היא שהוא נושא על גביו כובע חדש למראה...

פניו של בעל הרכב היוקרתי התכרכמו, ובלא אומר ודברים הוא נכנס למכוניתו המרשימה, שעכשיו הוא כבר מבין שלא את כולם היא מרשימה. על חיים הערש למשל, היא בכלל לא עושה רושם...

כלפי מה הדברים אמורים?

לא פעם אנחנו נתקלים בחיי הישיבה בבחורים שבגלל קוצר דעתם מזלזלים בבחורים אחרים, ובמקרים רבים דווקא הבחור שבו הם מזלזלים, שווה הרבה יותר מהם כמעט בכל פרמטר שרק תבחרו. דרכם של המזלזלים היא למצוא את המקום האחד והיחיד שבו הם 'שווים יותר' בעיניהם, ובנקודה הזאת ללחוץ ולהפיל את מי ש'אינו מגיע לקרסוליים שלהם'.

ראיתי פעם בחור שמלגלג על כובעו המרופט של חברו, ובליבי חשבת, מבלי לומר מילה, שאותו בחור בעל כובע מרופט, חובש את כובעו על ראש מלא כישרונות וידע עצום בכמה וכמה ממסכתות הש"ס, בעוד הבחור המלגלג המעלה היחידה שאפשר לומר על ראשו היא שהוא נושא על גביו כובע חדש למראה...

אז כבר אמרו חז"ל, חכמים הזהרו בדבריכם, כמה צריך להזהר ולהישמר, וההיפך, דוקא למצוא את הטוב שבשני, ואפילו לתת לו מחמאה על דבריו הטובים, ואז כל חיינו ישתנו לטובה. נקודה למחשבה...

מעשה באדם שהיה מבזבז את כל כספו על עניינים גשמיים שיש בהם כדי לעשות רושם על הבריות. אחת לתקופה הקפיד להחליף את מכוניתו באחרת, הדורה ומתקדמת יותר, כדי שכל העוברים והשבים על גבי הכביש העירוני והבינעירוני, ידעו ללא צל ספק כי אדם עשיר נוסע ביניהם.

ביום מן הימים החנה האיש את רכבו על יד מכונית ישנה וחבוטה, ונכנס לבית הכנסת לתפילת מנחה. רגש של התנשאות חלף בקרבו: מעניין מי הוא המסכן הזה שנוסע בכזה רכב עלוב, הרהר בלא קול, והעיף מבט מתרפק על רכבו הנוצץ הנראה לצד המכוניות האחרות ברחבת החניה ממש כאבל בין חתנים.

כשיצא מבית הכנסת ושב למכוניתו, הבחין כי חברו משכבר הימים, הוא הבעלים של כלי הרכב הישן: "תגיד לי חיים הערש", פנה לחברו, "זה באמת כל מה שהצלחת להשיג בחיים? רכב ישן, חבוט ואומלל שכבר משווע להגיע למרכז הגריטה המחוזי? תפרגן לעצמך ידידי, ב-15 אלף שקל אתה יכול לקנות מכונית הרבה יותר מתקדמת ומרשימה. אני לא אומר לך שתקנה רכב כמו שלי, כי אני לא בטוח שתוכל לעמוד בהוצאות הכבדות, אבל מכונית ב-15 אלף שקלים אתה בוודאי יכול להרשות לעצמך..."

חיים הערש, שפיקח היה, התבונן בפניו של איש שיחו, והתלבט מאוד אם להשיב לו מנה אחת אפיים, או לספוג את ההערה מבלי שיענה לו. לבסוף החליט, מתוך רצון להועיל כמוזן, לבחור באופציה הראשונה...

"אמור לי ידידי, אם זכרוננו אינו בוגד בי, נדמה לי שבחמש השנים האחרונות עברת כבר שלוש דירות. אני צודק?"

"כן, צודק, למה? אתה צריך לעבור דירה? מחפש המלצה על מוביל אמין ומקצועי?"

"לא לא, ב"ה אני מתגורר בדירה משלי, דירה בת שבעה חדרים עם שלושה כיווני אוויר שרשומה על שמי בטאבו ושייכת לי לעולמי עד", אמר חיים הערש, "אני רק תוהה אם אתה לא יכול אולי למכור את הרכב שלך ב-200 אלף שקלים, ועם עוד קצת שתוסיף ותארגן מפה ומשם, אתה יכול לקבל משכנתא נדיבה, ולקנות דירה בת חמישה חדרים שתהיה שלך, ולא תצטרך לעבור דירה אחת לשנתיים..."

חושש?
חושב?
שואל?

תתייעץ!

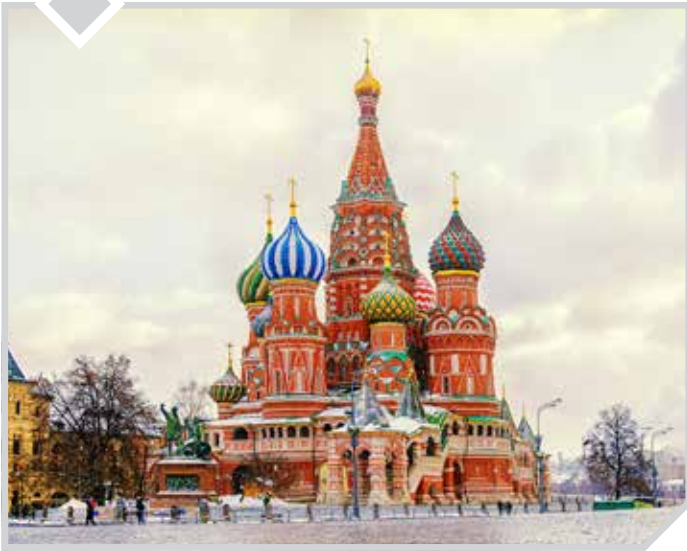
צוות מורחב של 'דמוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב

חייגו: 1-800-20-18-18

בין השעות 7:30 ל- 10:30 בערב ★ שיחת חינם

ה'אדרנלין' שפרץ את חומת הברזל...

להצלחה - ליצור 'מחייב'! ליצור סיבה שתחייב אותי לעמוד במשימה שלקחתי על עצמי, ואז יהיה בי את הכוחות לבצע.

ברפואה המודרנית מקובל, כי בזמני מצוקה גוף האדם מייצר בדם חומר הנקרא 'אדרנלין', חומר זה ממריץ את מערכת העצבים ונותן לגוף מנגנון מיוחד כדי להתמודד ולהתגבר על מצבי לחץ ומצוקה. בחכמת הרפואה זה נקרא 'אדרנלין'! ובחכמת הנפש זה נקרא 'מחייב'! כשאדם גורם לעצמו 'מחייב' לעשות משהוא, יתגלו בו כוחות נפש חדשים שהוא לא הכיר כדי שהוא יוכל לבצע גם משימות שהיו נראות בעיניו כלא ישימות כלל, וכפי שהגדיר זאת הגה"צ ר' דב יפה שליט"א בספרו לעבדך באמת (פרשת ויגש) 'שכפי גודל המניע של האדם כך גודל וחוזק כוחותיו'.

עברנו את חודש אלול את הימים הנוראים עם כל מיני קבלתו של חיזוק שקבלנו על עצמנו, ורוצים שקבלות אלו יחזיקו עוד קצת זמן, אנחנו נמצאים בתחילת זמן חדש ומרענן ורוצים לשמור על הרענון לאורך זמן, כיצד עושים זאת? מיצרים 'אדרנלין רוחני' - 'מחייבים' שיכריחו את הגוף לייצר כוחות מיוחדים כדי לעמוד ביעדים הרוחניים שאנחנו רוצים להציב לעצמנו.

כמובן שאסור ליצור מחייבים שקשה לעמוד בהם, אלא להתחיל במחייבים קלים ולראות האם אני יכול לעמוד בהם, ואם אעמוד בהם אף שהם קלים הם יתנו לי חוסן וחוזק של אחד שמוביל את כוחותיו ומנצלם ולא מובל על ידי כוחותיו ומפסידם! וכך לאט לאט לייצב את סדר היום באופן הרצוי, עד שנהפך להרגל וטבע. ובעזרת ה' נעשה ונצליח.

נקישות כבדות נשמעו על דלת הבית בפאתי אחד הכפרים ליד מוסקבה, הימים היו ימי הקומוניזם האפלים ברוסיה בהם כל גילוי של יהדות היה סופו במרתפי הק.ג.ב האפלים והגליה לעבודות פרך בסיביר הקפואה, לא עברו שניות של המתנה והנקישות הפכו לדפיקות חזקות ומאיימות... הלבבות נעצרו... לא היה קשה לנחש מי הם העומדים מאחורי הדלת בשעת לילה כה מאוחרת... בצעדים רועדים ומהוססים נגשה בעלת הבית לפתח ופתחה את הדלת.... כן היא לא טעתה! סוכני הק.ג.ב. גבוהי קומה וחסונים מטילי אימה במראיהם ומבטם עמדו בפתח הבית...

היכן בעל הבית שאלו בטון נוקשה וקפוא? בעלת הבית הצליחה בקושי להוציא מפיה תשובה של שלש מילים 'הוא לא בבית!', לאחר כמה נסיונות בירורים על מקום המצאו, הסתלקו סוכני הק.ג.ב. האשה הבינה מיד כי חייבים לפעול במהירות, כי מרגע שהק.ג.ב החליט לעלות על מישוהו אז הסכנה היא מיידית, היא שלחה במהירות שליח למקום המצאו של בעלה שלא יהין להגיע לביתו וישתדל לברוח כמה שיותר מהר, היא לא שכחה לשלוח לו את שקית התפילין והטלית כדי שיהיו אתו במנוסתו.

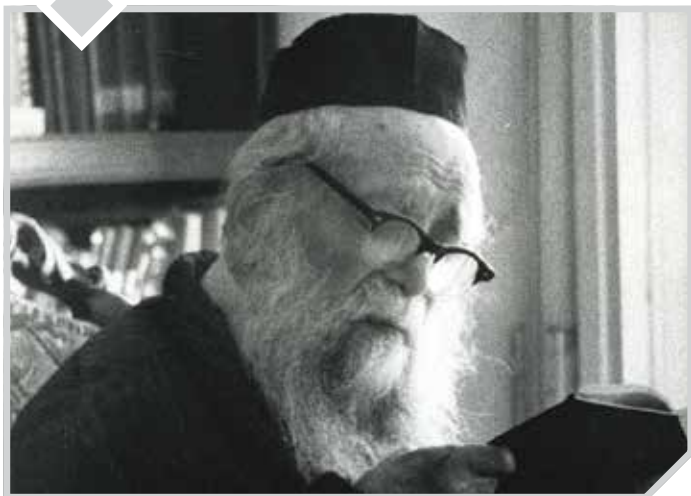
הוא אכן קלט את מצבו... לקח את הטלית והתפילין והחל במנוסה, הוא עלה על המונית הראשונה שהזדמנה לו ונסע כמה שיותר קרוב לגבול, שם עצר והתחיל לנוס לתוך היערות הקרובים לגבול, וכך במשך שעות הלך לכיון שהיה נראה לו הגבול... עד שנעצר למול חומה גובה ומאיימת שסימנה את הגבול... אבל איך עוברים את החומה?? הנה עוד מעט ויאיר היום וזה ממש מסוכן להמצא בכזה מקום, כל רגע יכול לעבור פטרול ורח"ל.... הוא מייגע את מוחו בנסיון למצוא פתרון ואין! הוא כמעט התיאש... ואז החליט בהחלטה מהירה אזרוק את התיק בו היו חפציו האישיים אל מעבר לחומה, ואז... כשהם היו מעבר לחומה, הוא הגה מוחו בכל כוחו לנסות ולמצוא פתרון, והנה... מצא הוא ענף עץ גדול שנגדע מאחד העצים במהירות הוא לקח את העץ והשעינו על אבני החומה והתחיל לטפס עליו עד לראש החומה, שם העביר את הענף הגדול לצד השני וכך בתוך כמה דקות הוא היה מעבר לחומה... אדם חופשי וכן חורין!!!

איך הצליח מעשה זריקת התיק לייצר פתרון ליאוש הכמעט מוחלט? התשובה הברורה היא - 'המחייב'! הוא יצר לעצמו מחייב, תיקו וכל חפציו האישיים מעבר לחומה, הוא חייב לעבור ויהי מה! והוא הצליח! מעשה זה בין אם הוא התרחש במציאות או לא, יש בו מסר חשוב עד מאד לחיים! אדם מקבל על עצמו קבלה וקשה לו לעמוד בה, אדם צריך לבצע משימה והוא מתקשה בישומה, יש עצה ורעיון כדי להגיע

על אף הסכנה, ביקש ר' מאיר לחמוק ולהגיע לבית המדרש, הוא יצא מדירתו והספיק להגיע עד קצה הסימטה, ולפתע ראה חייל קוזק, הוא ניסה להמלט אך היה זה מאוחר מדי. הקוזק כיון לעברו את הרובה, וביקש את התעודות, אך כמובן שכתלמיד ישיבה פליט לא היתה בידי שום תעודה...

חלון מעל לראשו, ונשמע קולו של המפקד: מי זה שם? החייל בעל הנשק השיב: זהו יהודי בולשביק, תפסתי אותו משוטט ברחוב. באורח פלא הרעים המפקד בקולו וצעק, הסתלק מכאן מהר, ואל תפריע עכשיו את מנוחתו, והחייל שהתבלבל ונבוך כולו מיהר לעזוב את החצר.

רבי מאיר נותר יחידי בחצר, לא מאמין לנס שאירע לו, אך חיש קל התאושש, וברח מהמקום כל עוד רוחו בו.

בדרך, סיפר רבי מאיר כהודאה להקב"ה על הנס הגלוי שעשה עימי קיבלתי מספר קבלות על עצמי. אך עם הזמן ככל שעברו הימים, ראיתי שקבלות אלו כבדות ובתירוצים שונים התחלתי למצוא לעצמי הוראות היתר להצדיק שאין ביכולתי ובכוחו לעמוד בקבלות אלו. אבל לא הרשיתי לעצמי שנס שכזה יעבור בלי שיתיר עליי רושם לכל ימי חיי, ולכן קיבלתי על עצמי קבלה אחת קטנה לזכרון הנס, ובה ברוך ה' עמדתי בכל ימי חיי.

אחת מעצות היצר היא לגרום לכל אחד מאתנו לנסות לתפוס מלאכים, לקפוץ הרבה שלבים בסולם בבת אחת, והכל כדי להגיע למטרה אחת שנפול ונתרסק בריסוק אברים ולא יישאר בידינו מאומה מהעלייה שחווינו בזמן שרצינו לקבל על עצמנו קבלה של התחזקות.

הבחור שמעבר לקו פתח בהצהרה שלא משתמעת לשתי פנים "אני מאוכזב מעצמי", לא הייתי צריך להשאר במתח יותר מרגע קט, כי מיד אחר כך הגיע הסבר מנומק מדוע המסקנה הזו צודקת.

כמעט כל בחור מצפה מעצמו שאחרי שעברו עליו אלול והמים הנוראים יישאר עמו מטען רוחני, והרך המקובלת בעולם הישיבות, אותה קבלנו מרבותינו, היא על ידי קבלות שיש לקבל בימים אלו ולהתמיד בהם במשך השנה וכך משנה לשנה מתווספות הקבלות עד שסוללים דרך של עלייה.

ואילו אצלי, אומר הבחור בכאב, ישבתי עם עצמי ועשיתי רשימה של קבלות שאני צריך ורוצה להתחזק בהם השנה, בתורה בתפילה ובמצוות, וכבר עכשיו סך הכל שלושה שבועות אחרי יום כיפור אני יכול לומר בפה מלא שכבר לא עמדתי בשום מטרה שהצבתי לעצמי, מה שגורם לי לאכזבה עמוקה מעצמי.

אמרתי לבחור שאני יכול לספר לו שזה לא הבחור הראשון שמספר סיפור כזה בדיוק, ואני רוצה לספר לו על הראשון שאני מכיר שסיפר על אותו מצב, היה זה המשגיח הגאון הצדיק רבי מאיר חדש זצוק"ל שסיפר על מה שקרה עימו בהיותו בחור בישיבת סלבודקה.

באחת הגלויות שבאו בעקבות מלחמת העולם הראשונה גלתה הישיבה לעיר קרמנצ'וג שברוסיה, המצב ברחובות היה סכנת נפשות ממש עקב מלחמה פנימית שהתחוללה ברוסיה, קבוצות חיילים קוזקים השתלטו על העיר, היהודים הסתגרו בבתיהם מאחורי סוגר וברית, והרחובות היו ריקים. על אף הסכנה, ביקש ר' מאיר לחמוק ולהגיע לבית המדרש, הוא יצא מדירתו והספיק להגיע עד קצה הסימטה, ולפתע ראה חייל קוזק, הוא ניסה להמלט אך היה זה מאוחר מדי. הקוזק כיון לעברו את הרובה, וביקש את התעודות, אך כמובן שכתלמיד ישיבה פליט לא היתה בידי שום תעודה.

החייל תפש בו וגררו לעבר החצר שליד הבניין ששימש לחיילים כמפקדה, ורבי מאיר שחשש לגרוע מכל החל לומר בשקט וידוי, החייל העמידו אותו ליד הקיר, וכיון אליו את נשקו. ולפתע נפתח

צריך עיון

במדרש חזית על שיר השירים (פ"ו ס"ט) על הפסוק ששים המה מלכות, מבואר שאלו הם ששים מסכתות של הלכות, וכן הוא בתנחומא (פרשת קורח סימן י"ב) וכן כתב בהקדמה לספר החינוך אמנם כשנחשב את כל המסכתות של ששה סדרי משנה שבידינו נמצא שיש ס"ג מסכתות, וצריך עיון

תשובות והערות יש לשלוח לפקס שמספרו: 077-555-8983 | יש לציין בכתב ברור את שם השולח, כתובת ומספר טלפון.

"אשר קידשנו בקדושתו של אהרון" ולא כמטבע של כל הברכות "אשר קידשנו במצוותיו".
הבחה"ח משה כהן ואלחנן שפיץ כתבו שמעולם לא שנא איש מישראל ופיו וליבו היו שווין כשבירך ב"אהבה".
הבחה"ח ישראל מאיר אליהו ומשה הרמן כתבו שהזדרז לברכת כהנים שלא להפסיד הברכה, באופן דומה כ' הבה"ח דוד קרתי שכיוון בברכה.
עוד כ' ליישב הבה"ח מאיר קליין, מרדכי שלמה רבינוביץ וישראל מאיר אליהו בשם ה"אעירה שחר" דה"א דברכת כהנים היא חלק מהתפילה ולכך אין מברכין עליה.
הבחה"ח מרדכי אליהו סלוטש, ישראל טובינער, משה חיים רכטשפר, יונתן משה לוי, חיים סגל כתבו ליישב עוד בשם המהרש"א דכיוון שהוא לטובתן של ישראל ה"א שרק ישראל מברכים ולא הכהנים.
עוד כתבו הבה"ח זאב רוזן וישראל שוורץ ועוד שלא יצא בברכה מפי אחרים אלא הקפיד לברך בעצמו.
בשם הגר"ח קנייבסקי הביאו הבה"ח יצחק מובשוביץ ודוד יוד שהתכווין שלא שכח לעשות כן מעולם.
ישר כח לכל הכותבים כמו"כ נשלחו תשובות רבות נוספות למערכת, אנו מתנצלים בפני אלו שתשובותיהם לא הספיקו להיכנס לגיליון זה ואי"ה עוד חזון למועד לפרסמם...
כמו"כ במקרה ומתקבלות תשובות אחרי המועד השולחים נכנסים להגרלה הבאה.

תשובות לגיליון שעבר

בגמ' סוטה לט. שאלו תלמידיו של רבי אלעזר בן שמוע במה הארכת ימים, ובתשובתו מנה כמה דברים, אחד מהם הוא: 'ולא נשאתי כפי בלי ברכה'.
וצריך עיון מהי המעליותא שלא נשא כפיו בלי ברכה, הרי ברכת כהנים היא ככל ברכת המצוות וכל הכהנים מברכים מצווה זו, ומה מעלה גדולה יש בדבר זה שבזכותו רבי אלעזר בן שמוע האריך ימים.
הבחה"ח חיים שלמה סגל, שלמה אליעזר דדיה, יששכר דב פרידמן, מאיר קורנבליט, יהודה בר שלום, משה לוינשטיין, אהרון בלומנפלד, יהודה סיני, ישראל מאיר דביר, שלום שווארץ, אריה לייב כהן, כתבו ליישב שאפשר שהוא תיקן ברכת כהנים וכן הביא הרד"ל, או שלא נהגו עד אז לברך. באופן דומה כתב הקר"א והטו"א דמעיקר הדין לא היה צריך לברך על זה, ואפשר שהסברא היא שברכת כהנים היא עצמה ברכה ואין צריך לברך עליה. וכן כתבו הבה"ח זאב רוזן, שלמה גרוסברד, חיים סגל בשם ביאור הגר"א דהוא מידת חסידות לברך ואינו חובה מעיקר הדין.
הבחה"ח יהודה סיני הביא כתב עוד דאפשר דהוא בירך אחר ברכת כהנים, באופן דומה כתבו הבחה"ח ישראל מאיר אליהו זאב רוזן אליהו כהנא חיים גולגי בשם המאירי דכוונת הגמרא ל"יה"ר ש"נאמר קודם ברכת כהנים ול"ריבון עולמים" שנאמר לאחריה.
הבחה"ח אשר טרבילו, חיים סגל, יהודה סיני ועוד כתבו דאפשר דכוונתו דאם בירך ברכת כהנים בשנית בירך גם לפניה, (ויש לדון בזה דאי נפטר בברכה ראשונה א"כ הוי ברכה לבטלה ואם לא נפטר מה חידוש יש בזה).
הבחה"ח ישראל אהרן אקער ושלמה גרוסברד כתבו ליישב שמעולם לא היה שליח ציבור להיפטר מברכת כהנים.
הבחה"ח שמעון משה דייטש וישראל מאיר אליהו יישובו שהוסיף

בהגרלה על שתי כרכים משנה ברורה

בהוצאת דרשו זכו:

הבחה"ח אהרון בלומנפלד וזאב רוזן

אנחנו לעזרתך בכל ענין ונושא בדרכך לעלות מעלה מעלה.
צוות מורחב של 'מקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב
בין השעות 7:30 ל-10:30 בערב ★ שיחת חינם

1-800-20-18-18

הישיבה
מקד הישיבה טווחו על ימין אחי

יש לי חופש מהחיידר.

אבא חזר מהתפילה ופנה אלי ברועג ואמר, "אם אתה לא הולך לחיידר, אבא יהיה הרב'ה שלך, ונלמד בבית", הסכמתי לדבר, והתחלנו ללמוד ביחד.

התחלנו ללמוד את הגמרא שלמדו בחיידר פרק המפקיד "שומר שמסר לשומר", ואבא דיבר בנחת ובשלווה. למדנו את הגמרא, חזרנו עליה שוב, והמשכנו ללמוד את התוספות "אין רצוני שיהא פקדוני ביד אחר", הוא הסביר ופירש את התוספות בנעימות רבה וגם מתוך ריתחא דאורייתא. אח"כ פתח את המהרש"א והמהר"ם, ואבא הסביר את העניין בצורה נעימה ומשוכת לב במיוחד. היה אפשר להתבטא- ליקקתי את השפתיים מהנאה.

כאשר היינו בשיא הלימוד, ואבא הכיר בי שאני מאושר ונהנה.

לפתע עצר את שטף הדיבור, ושאל, תאמר לי את האמת לאמיתה, האם אתה נהנה מהתוספות הזה שלמדנו? ענית: אני נהנית כעת, עד מאוד.

נו, שאלה אבא: אם כן, כמה שווה התוספות הזה, חולצה אחת? שתי חולצות?

"בוודאי שזה שווה אפילו יותר משתי חולצות"- השבתי.

אז כמה, שלוש חולצות?

"גם יותר משלוש"- אמרתי.

וכך המשיך לשאול. עד שהגיע לחמש עשרה חולצות, כאשר על

הכל השבתי שהתוספות הזה היה שווה ומהנה הרבה יותר.

ואז אבא הרים את קולו ואמר, "נו, אם כן, על איזה חולצה אתה מדבר בכלל, רוץ לחיידר!".

מה אומר ומה אדבר, באותו רגע, הרגשתי הנאה גדולה לחזור לחיידר וללמוד, עד שבו הייתי לאותו ילד שצחק אתמול על חולצתי...

קרה בפעם אחרת, שלאחד האחים היו מכנסיים קצת קרועות, ואבא הרגיש שזה מפריע לו, ולכן ביקש שיקנו לו מכנסיים חדשות

כדי שלא יפריע לו בלימודים, ולמרות שהיה אז קושי תקציבי, אמר כי אין ברירה, והוא השיג איזו הלוואה כדי לקנות מיד מכנסיים לילד.

כי לא כל הרגעים שווים. ולא כל הילדים שווים. ולא כל החולצות והמכנסיים שווים. אבל היסודות שווים, ש'תוספות' אחד נהיר ובהיר

ומתוק, שווה חמד עשרה חולצות בוודאי. כאשר הילד מבין את זה. (מתוך הספר "ספר ללא שם")

ברכת המזון מתוך הכתוב [וכשנשאל מרן מדוע לא לקבל לברך את כל בהמ"ז מתוך הכתוב, השיב שזו קבלה גדולה מדי, ומספיק לקבל רק ברכה ראשונה וחזקה על אדם שאוחז הברכונ מידיו שלא יזרוק אותו מידיו אחר ברכה ראשונה], ובין אדם לחברו שיקבל כל אחד ואחד על עצמו פעם אחת ביום שלא להקפיד על רעהו.

קבלות כאלו שאפשר לעמוד בהם לאורך זמן, יכולות להיות עוד נדבך במסלול של עליה שייסודתיה חזקים ויציבים בארץ ויכולות בעז"ה להביא כל אחד מאיתנו לרום רקיע.

ולכן סיכמתי עם הבחור שיעבור היטב על סדר יומו וימצא נקודה אחת קטנה שהוא רוצה להתחזק בה וחושב שהוא יכול לעמוד בה לאורך זמן, ואותה לקבל על עצמו, ובה להחזיק בכל הכוחות ולא לוותר עליה בשום מצב.

אני זוכר, כדוגמה לקבלות כאלו, את עצה שנתן מרן האבי עזרי צוק"ל בימי מלחמת המפרץ שהציבור יקבל על עצמם. מרן צוק"ל הצייע ב' קבלות, האחת בין אדם למקום והאחת בין אדם לחברו. בין אדם למקום שכל אחד יקבל על עצמו לברך ברכה ראשונה של

חדש חדש חדש

מוקד 'גישמאק בלימוד' נפתח במיוחד עבורך

צוות אברכים תלמידי חכמים, ישתדלו יחד איתך למצוא את הדרך שגם אתה תוכל להתענג על נועם צוף מתיקות התורה הקדושה!

התקשר כבר היום למוקד 'גישמאק'

1-800-20-18-17

(השיחה חינם)
וישועה קרובה לבוא

**רוצה
להרגיש
טעם
בלימוד?**

**יש לנו בשורה
בשבילך!**

המוקד פעיל בימים א-ה, בין השעות 19:30-22:30

הישיבה

מוקד הישיבה לרשותך: 1800-20-18-18 | יו"ל ע"י ארגון "אחינו" הקבלן 45 ירושלים 02-5609025 | הגליון לבן הישיבה | גליון מס' 80

הוא 'צדיק' שאוהב לשמוע 'מוסר', הוא אפילו מוכר בישיבה כאחד שמשקיע בסדר מוסר, גם קשריו עם המשגיח הם אדוקים ויותר מכל בחור אחר, גם בחור כזה, יתכן מאוד שהוא לא רוצה לשמוע ממך מוסר, מהמשגיח כן וממך לא, כי אתה חבר שלו ברמה שלו ובדרגה שלו, ממך הוא מצפה לחברות, לא לביקורת. ודוקא מהמשגיח שהוא בדרגה מעליו, הוא מורו ורבו והוא אמור לייצג את האחריות המוסרית, ממנו הוא ישמח לשמוע מוסר, ודבריו אכן יתקבלו אצלו בשמחה.

הנושא השני קשור אף הוא לנושא המדובר, אך במידה מסוימת הוא הפוך ממנו. הוא לא יעסוק בהטפת מוסר ודברי חיזוק לחברים, אדרבה, הוא יעסוק בתמיכה עידוד ואולי ייעוץ לחבר שמגלה סימני משבר וקושי.

אין ספק שהמניעים שלך לעזור לחברך, נובעים מלבך הטוב ומאכפתיות לזולתך. באמת קשה לראות חבר שסובל, קשה עוד יותר לראות חבר מוצלח שפתאום החל לנבול. יחד עם זאת עליך להכיר במעמדך, אתה חבר שלו ולא המטפל שלו. חבר יכול להאזין, להקשיב, לתמוך, וגם זה רק בתנאי שהוא בחר שאתה הוא זה שתאזין לו, ולא כי לחצת עליו, והעמדת אותו בפני מצבו הקשה. לעולם אל תהפוך להיות המטפל שלו, אל תייעץ לו עצות, ואל תנהל עבורו את מצוקותיו ואת הפתרונות שלהם.

כשיחסים בין חברים יוצאים ממסגרתם הנכונה, זה עלול להוביל לבעיות חברתיות לא פשוטות, שהדרך לצאת מהן היא קשה ומפרכת. לא אחת קרה שהחבר שהחליט 'לטפל' בחברו, עד מהרה נזקק גם הוא לטיפול וללימוד מחדש מה הן יחסי חברה נכונים.

הדבר היחיד שעליך לעשות כשחברך בחר באוזניך להקשיב לו - מלבד ההקשבה עצמה - היא לכוון אותו להתיעץ עם הוריו או עם אחד הרבנים. ההקשבה שלך וגילוי האכפתיות שלך, הם עזרה עצומה בלתי ניתנת לתיאור. אל תחשוב שאם לא ציידת אותו באיזו עצה, או אם לא נהיית הפסיכולוג שלו לרגע, לא מספיק עזרת לו. אדרבה, בזה שהכרת את מקומך, ופשוט הקשבת לו, עשית כל שביכולתך, וזה המון.

אשר שאלת עם הרב ישראל ליוש

אכבוד עלון הישיבה!

האם עלי להפיק זמן בחיזוק החורים אחרים, כל שנה רק תפקיד ה'חיות' ואם כן, כמה זמן להפיק? והאם גם על חשבון הסדרים?

יצחק

יצחק היקר!

ברשותך, ארחיב קצת את השאלה, ואחלק אותה לשני נושאים. האחד, האם תפקיד החברים לחזק האחד את השני? ואולי נשאל ישיר יותר, האם תפקידו של בחור לומר מוסר לחבירו על מעשה שעשה או התנהגות לא ראויה שנוהג?

חשוב להדגיש! פעמים רבות באמירת מוסר וביקורת, לא רק שאינך מועיל, אתה מזיק, ומשרה אורה שלא תתרום להצלחתך או להצלחת חברך. עליך לדעת! כי דברי מוסר נאמרים רק בתנאי שהשומע ישמח לקבל אותן. לא מספיק שהוא יסור מחטאו שעשה, או יפסיק את התנהגות הבלתי ראויה, בעקבות דברי המוסר שלך. עליך לוודא, לפני אמירת המוסר והביקורת, כי הוא יקבל את הדברים בשמחה, ושהוא אכן רוצה וחפץ לשמוע אותן. כי אם לא כן, גם אם הוא ישוב מחטאו ויתחיל להתנהג כראוי, הוא יצבור כעס ושנאה כלפיך וכלפי כל מי שמייצג את הדרך הישרה. וכל מה שהוא שינה את אורחותיו, זה רק מפני שגילה שעלו עליו, ולא נעים לו. אבל הוא לא החל לאהוב את הישרות, בזכות המוסר שאמרת לו. אדרבה, הוספת בליבו שכבת סלידה לכל מי שמייצג צדיקות ויראת שמיים. נוסף ונאמר! גם אם נראה לך שהבחור שאלו מכוונת הביקורת